

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Nedeljski shodi.

„Narodna stranka“ je priredila 7. t. m. po dravski, šaleški, mislinjski dolini in v Posavju 8 lepih shodov. Stranka je zopet mogočno nastopila in pokazala, da je kos svoji veliki nalogi. Nismo priredili shodov za malenkostne prepire ali za politično abecedarenje temveč z resnim namenom, da poučimo ljudstvo o važnih tekočih političnih in gospodarskih vprašanjih. To se nam je do cela posrečilo in v tem znamenju smo shodi lahko zadovoljni. Kakor so pokazale na mnogih shodih izražene želje in zahvale odličnih naših kmečkih somišljenikov, si želi ljudstvo enakih shodov in gledali bomo, da mu to željo bodoče tedne zdatno izpolnimo. Tako bomo zvezo med seboj utrdili in se za nadaljnje resno delo navdušili. O vprašanjih, katera so prišla včeraj na dnevni red, smo že v našem listu veliko govorili; zato nam ni treba ničesar dostavljati; kvečjemu to, da je ljudstvo povsod razumelo in odobrilo že svoj čas storjene sklepe vodstva nar. str. Da je to osobito glede starostnega zavarovanja zadelo pravo pot, kažejo sklepi shodov — in pa klerikalci, kateri po „Slovenca“ pritrjujejo našemu stališču. Tuintam je padla na shodih tudi beseda o deželnozb. volitvah: a se je povsod sklenilo počakati sklepov občnega zbora stranke. Vzajemnost, edinost v stranki in resno delo nam bodo tudi najvernejši poroki za bodoče uspehe!

o Shod v Velenju. Po splošni sodbi se je zbralo 7. t. m. do 200 kmečkih zaupnikov pri Ježovniku v Velenju, da slišijo poročilo o delovanju svojega poslanca. — Bilo je veselje pogledati zbrane same trdne, samozavestne po-

sestnike, cvet Šaleške doline! Predsedoval je shodu g. Volk iz Šoštanj, zapisnikar je bil g. Goršek. G. drž. posl. Vinko Ježovnik se je v svojem govoru najprej dotaknil težavnega stališča, ki ga imajo slovenski državnozborni poslanci na Dunaju; malo jih je, a še ti si niso med seboj niti v velikih gospodarskih, še manj pa narodnih vprašanjih edini. Lansko leto državnega zbora nam ni prineslo ničesa veselega: najprej je hudo oškodovala naše kmetijstvo nagodba, pozneje se ni oziralo na naše slov. potrebe pri proračunu in bila je končno nato sprejeta tudi t. g. pogodba s Srbijo, ki je pokazala v slabi luči doslednost in odločnost večine kmečkih poslancev v drž. zboru. G. poslanec je omenjal nato ustanovitev „Narodne zveze“ in da se je zmiraj pošteno trudil, da bi prišlo do združitve vseh jugoslov. drž. poslancev. Opisal je svoje delovanje v živinokuznem odseku, svoje korake za doseg podpora po ozeblinah in sedaj po suši; na njegovo prizadevanje se je nakazalo štaj. namestniki 100.000 kron za zopetno sušno podporo, ki se morajo razdeliti s posebnim ozirom na njegov volilni okraj. Govoril je še o vojaških olajševah in nato zaključil svoje poročilo ob splošnem pritrjevanju volilcev. Navdušeno so mu izrekli volilci svoje zaupanje in zahvalo. — G. Janko Lešničar je nato razpravljal o zaključku zadnjega zasedanja drž. zbora, o sestavi sedanjega ministerstva, o „Slovanski jednoti“, od katere Slovenci zelo veliko pričakujemo, a se je bati, da bodo naše nade vsled nezanesljivosti klerikalcev prevarane, in slednjič obširno o socialnem zavarovanju, glede katerega so kmetje soglasno odo-

brili že znano stališče „Nar. str.“ z željo, da bi se izplačevanje rent začelo že poprej in ne šele s 65. letom. Shod je potekel splošno zelo mirno in lepo. Enoglasna je bila želja: še več takih shodov! Napredne kmečke stranke v Šaleški dolini še davno ni konec, kakor je nedavno tega bahato pisal znani častihlepni gospod po „Slov. Gospodarju“.

Shodi v slovenjegraškem okraju.

Sli smo pogledat, ali res nimamo nobenega somišljenika več v okraju kakor bi se to dalo sklepati iz pisave mariborskih listov. Videti smo hoteli, ali res narodna stranka „nima nič“ v slovenjegraškem okraju, kakor bi se lahko sklepalo iz zadnje „Straže“. — Vzpodbuditi pa smo tudi hoteli svoje somišljenike k novemu vztrajnemu delu, poučiti ljudstvo o pol. položaju, posebej o nekaterih važnih vladnih predlogih (v prvi vrsti o starostnem zavarovanju) ter tako vršiti v polnem pomenu kulturno nalogo narodne stranke.

Shodi so se vršili trije in sicer v Št. Ilju pri Mislinji, v Št. Janžu pri Spod. Dravogradu, v Šmartnem pri Slov. Gradcu. Vsi shodi, ki so bili zaupni, so bili dobro obiskani, posebno v Šmartnem. V Št. Ilju je razpravljal o političnem položaju, o zaključanju in zopetnem sklicanju drž. zbora, o socialnem zavarovanju, o jezikovnem zakonu za Češko, o novi Bienertovi vladi, o slovenskem ministru-rojaku, o aneksiji Bosne, o nagodbi z Ogrsko, o podražavljenju železnic itd. dr. Božič iz Celja v zanimivem govoru. Kmete je posebno zanimalo vprašanje starostnega zavarovanja. — V Št. Janžu je o prilično istih predmetih govoril

urednik Vekoslav Spindler iz Celja, je ostro obsodil stališče slovenskih klerikalcev glede socialnega zavarovanja, glede rešitve jezikovnega vprašanja in glede ministra-rojaka, ter so mu zborovalci pritrjevali. Posebno zanimiv in obsežen razgovor se je razvil o starostnem zavarovanju, in so se kmetje izrekli pač za zavarovanje, a so zahtevali tiste spremembe, kakor že izvrševalni odbor nar. stranke. — Grajšček Barth iz Otiškega vrha, pristaš kmečke zveze, ki je po pomoti smatral shod za volilni shod, na katerem bi se postavil kandidat za deželni zbor, je predlagal za kandidata slovenjegraškega svečarja Günterja. Pojasnilo se mu je, da se danes ne namerava postaviti kandidat. Neki Jug, baje tudi zvezar, ni nič vedel o dobrotah, ki jih je izposloval posl. Ježovnik za svoje volilce. Čita gotovo samo „Slov. Gosp.“, ki je tako objektivno, da o uspehih nasprotnih poslancev nič noče pisati.

V Šmartnem pri Sl. Gr. je o istih predmetih obširno poročal g. dr. Božič in žel za svoja izvajanja burno pohvalo. Kmetje so se govorniku iskreno zahvaljevali za izborni poučni govor.

Vsi trije shodi so pokazali, da se kmetje v slov. graškem okraju vedno bolj zavedajo, kje je resnica in kje laž. —

Shodi v Dramljah se je udeležilo med kakimi 3—400 poslušalci okroglo 50—60 pristašev Kmečke zveze. Državni poslanec g. Franjo Roblek je očrtal v glavnih potezah delovanje državnega zbora v minulem zasedanju in popolnoma nepristransko opisal njegove naloge za bodočnost — skratka podal je jasno sliko politič-

LISTEK.

Martin Močan.

Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.
Spisal: Robert Košar.

(Dalje.)

Vitez Lamberg je bil ves iz sebe. Držal se je za glavo, ter ponavljal venomer:

„Uboga domovina, uboga domovina; koliko krvi in žalosti pride zopet nad te, koliko solz boš zopet pretočila, ako se mi ne posreči odvrniti te nesrečne vojne.“

Ukazal je brzo osedlati konje, ali moral je to povelje preklicati, kajti konji so bili tako opešani, da niti ure hoda ne bi več prejahali z njimi.

Zvečer smo se zbrali na dvorišču trdnjave in vojaki so nam pripovedovali raznovrstne dogodiljaje iz lastnega življenja. Opisovali so bojne meteže, katere so imeli s Turki, ter način njihovega bojevanja. Jaz pa sem pazljivo vlek na uho, da bi se pri teh junakih do dobrega naučil bojnega rodelstva.

Konečno vprašam:

„Ali pride večkrat do spopada s Turki?“

„Hej,“ so mi odgovorili „v nemirnih časih kakor sedaj, ni dneva, da se eden ali drugi ne bi spoprijel s Turkom.“

„To je dobro“, sem si dejal, in takoj sem prosil gospoda, da me pusti nekaj dni v trdnjavi, da bi se tudi meni posrečilo, spoprijeti se s kakim Turkem.

Ali gospod mi tega ni dovolil in tri dni sem imel na njega hudo jezo. Začel sem že obupavati, da se mi bo kedaj posrečilo ubiti Turčina.

Med vojaki sem videl Hrvata, kateremu so se vsi spoštljivo priklanjali. Izvedel sem, da je to Peter Vukašin, ki je pri Mohaču pobil Hasana, slovitega turškega junaka, o katerem so mislili, da ga nihče ne zmora na svetu.

Postal sem radoveden in rad bi vprašal Vukašina, kako je zmagal Turka. Ali iz same spoštljivosti se dolgo nisem upal nagovoriti tega junaka. Konečno pa se ojunachim in rečem:

„Ti, gospod Vukašin, ali je res, da si premagal Hasana?“

„Kaj ga ne bi, če se mi postavi na cesto.“

„Kako pa si ga premagal,“ vprašam dalje.

„Z božjo pomočjo“, odvrne junak. Nato pa je začel pripovedovati ves dogodek od kraja do konca. Meni so pri njegovih besedah kar rastla ušesa in vso noč nisem zatisnil očesa. Šel sem na nasip in solze so mi prišle v oči, ko sem pomislil: „Glej, ta Hrvat je pobil tako slovitega turškega junaka, ti pa še niti preprostega Turčina nisi podrl.“ Zgrabila me je taka jeza, da sem se spustil z nasipa, ter sem taval vso noč okrog trdnjave, misleč, da najdem kakega Turka. Toda nisem zalotil nobenega.

Ko sem se vračal zjutraj v trdnjavo, sem storil obljubo, da hočem tudi jaz ubiti takega junaka, kakor oni Hrvat. Na tihem sem prosil Boga, naj mi ga skoraj postavi na cesto.

Ali zdaj me je začelo skrbeti, če najdem v turški deželi še junaka, ki bi bil sličen Hasanu.

Pristopil sem torej k Vukašinu, ki je imel stražo, ter sem ga vprašal s trepetajočim glasom:

„Ti, gospod, ali še ima Turčija tako slavnega junaka, kakor je bil tisti, ki si ga ti premagal?“

„Oj, ima ga, ima,“ odvrne Vukašin, „ne le takega, ampak še večjega junaka. Imenuje se Barbarosa in imeniten je tako, da mora biti vedno okrog sultana.“

To mi je bilo dovolj, saj sem vedel celo, kje moram iskati svojega nasprotnika. Zdaj sem poprosil tudi Marijo, naj me kmalu pripelje med Turke in mi da priliko, da se poskusim z Barbaroso. Obljubil sem ji za to milost tako dolgo in debelo svečo, kakor je tisti Barbarosa dolg in debel. Od tega dneva nisem imel več miru. Noč in dan sem mislil na njega in najraje bi bil odjahal kar sam naprej v turško deželo; toda moral sem se pokoriti gospodu.

Pri našem odhodu iz Karlovca je deževalo in slabe ceste so postale še slabše. Ljudje so namreč nalašč zemarjali pota, da bi ovirali Turkom naglo hojo.

Na poti smo srečali večkrat ogleduhe, ki so liki veter jahali proti trdnjavam, da javijo poveljnikom, kaj se godi za mejo. Takih trdnjav z na-

nega položaja. Med njegovim stvarnim govorom so ga že motili klerikalci, kateri so se vobče pod vodstvom slavnoznanega župnika Ogrizeka obnašali tako nedostojno in surovo, kakor kake pijanci v krčmi, ne pa odrasli in pametni ljudje. Venomer so kričali, naj g. Roblek pove, kaj je storil za svoje volilce; ko jim je g. poslanec to pojasnil, so utihnili, a začeli zopet razgrajati, ko je naslednji govornik g. Frstenjak razpravljal o vladnem načrtu starostnega zavarovanja. Ko se jih je pozvalo, naj povedo nekaj stvarnega, je nastopil g. župnik Ogrizek, vodja svoje olikane črede, in se pritoževal o „brezverskem“ Narodnem listu. Drugo, kar je govoril, je bila mešanica prazne slame in pa neumnosti. Končno se je zborovanje izreklo v smislu znanega stališča Nar. stranke s pristavkom, naj se začne starostna renta že s 50. letom. Sprejela se je končno po 3 kratnem glasovanju soglasna za upnico g. drž. poslancu Robleku. — G. Jarnovič, kateri je tudi vodil zborovanje, je končno še razpravljal o koristih, ki nam jih nudi kr. štaj. kmet. družba, ki boji naša prava km. zveza. Uspeh zborovanja je bil vsesjedno za Nar. str. časten; posebno se je odlikovala treznost in mir njenih pristašev od podivjanosti Ogrizekovih podrepanikov.

Shod v Rajhenburgu. Iz docela nerazumljivih razlogov je brežiško okrajno glavarstvo javni shod, kakor ga je prijavila „Narodna stranka“ prepovedalo. Vkljub temu se je zbralo v nedeljo 7. marca okoli sto najboljših mož na povabilo g. Antona Kuneja iz Stolovnika v Klemenčičevi gostilni, kjer se je vršil shod po § 2 zb. zak. Predsedoval je g. sklicatelj Kunej, ki je otvoril zborovanje z jedrnatim nagovorom. Nato je dr. Koderman v dolgem govoru razpravljal o političnem položaju in zlasti o zakonskih predlogih glede ureditve jezikovnega vprašanja in socialnega zavarovanja. Zborovalci so sledili izvajanju z vidnim zanimanjem, na kar je sledila zanimiva debata, katere so se udeležili zlasti Anton Kunej, Janez Zemljak, Martin Zemljak in poročevalc. Splošno se je izreklo mnenje, da je vladna predloga o zavarovanju nesprejemljiva. Tozadevna resolucija in ona s katero se zahteva ureditev jezikovnega vprašanja potom zakona za celo državo, sta se ob burnem pritrjevanju soglasno sprejeli. Dr. Koderman je še v kratkem nagovoru omenil naš zunanji položaj, na kar so zborovalci soglasno sprejeli resolucijo, v ka-

teri se izreka želja, da se avstro-srbski spor poravnava mirnim potom in brez vojske, katera bi zahtevala od ljudstva ogromnih denarnih in krvnih žrtev. Resolucije se pošljejo na pristojna mesta. S kratkim končnim govorom je zaključil g. Kunej lepo uspeli shod. Po shodu so se zborovalci še živahno razgovarjali o raznih vprašanjih. Splošno se je izražala želja, da se skoro priredi v Rajhenburgu javen shod „Narodne stranke“.

Blanca. Vkljub raznim zaprekam, vkljub slabim potom se je zbralo včeraj v Likarjevi gostilni na Blanci lepo število 40 — 50 mož. Shod je otvoril g. Križan iz Sevnice, kateri mu je tudi predsedoval. Dr. Koderman iz Celja je najprej obrazložil vladno predlogo o zavarovanju za starost in onemoglost ter o ureditvi jezikovnih razmer in je razpravljal o splošnem notranjem in zunanjem političnem položaju. Zborovalci so govoru z vnemo in zanimanjem sledili, kar so pričali živahni medklici, ki se se čuli zlasti, ko je govornik osvetlil postopanje klerikalnih poslancev napram vladi in volilcem. Govoru je sledil živahen razgovor o omenjenih zakonskih predlogih in drugih aktualnih političnih vprašanjih. Resolucije so se sprejele soglasno z velikim navdušenjem. Shoda se je udeležilo razun domačega kmetskega ljudstva več Sevnčanov.

a Shod narodne stranke v Rušah. Nič kaj si nismo obetali od shoda, ki se je priredil v nedeljo v gostilni g. Jožefa Muleja v Rušah. Že v dolini je $\frac{3}{4}$ m. snega, pri višje ležečih kmetijah pa ga je čez 1 m. V nedeljo je bilo res izvanredno lepo vreme, pa tolike udeležbe se nismo nadjali. Vsi gostilniški prostori so bili nabito polni. Najmanj 150 oseb je že nestrpno čakalo prihoda gg. govornikov in sicer gg. dr. Vladimirja Serneca in dr. L. Pivkota.

G. Viktor Glaser pozdravi zborovalce in posebej še gg. govornika, izrazi veselje nad tako častno udeležbo v kljub strogim zimam, imenuje svojim namestnikom g. Alojzija Glaserja, zapisnikarjem g. D. Lesjaka ter rediteljema gg. Drag. Lingelja in Mih. Serneca.

Ko nastopi g. dr. Sernece, nastane grobna tišina. Nisem kmalu kje videl take discipline pri shodih kakor tokrat v Rušah. Govornik je v razumljivi in poljudni besedi pojasnil sedanji politični položaj. Povedal je, zakaj je „nagnal“ ministerski predsednik poslance domu, kakšne nemško-nacionalne ministre imam sedaj, kako so bili klerikalni poslanci zoper slovenskega ministra krajana in da se je skovala „Slovanska jednota“. Z največjo pazljivostjo so zborovalci poslušali govornikovo razpravo o starostnem zavarovanju. Povedal je končno, da je predloga sprejemljiva za delavce in z majhno izpremembo tudi

za obrtnike, nikakor pa ne za kmeta, kajti stroški bi bili za njega tako veliki, da bi jih majhen in zadolžen posestnik nikakor ne zmoget. Narodna stranka bode vsikdar delala za starostno zavarovanje tudi za kmeta, a prispevki se morajo znižati. — Govornik je dalje omenil žalostne dogodke v Ptuj in Ljubljani in mačehovsko postopanje vlade s Slovani sploh, najbolj pa z nami Slovenci in Hrvati, ki smo bili sto in stoletja mogočen in neprodiren jez na jugu naše države napram navalom divjih Turčinov.

Viharno ploskanje in živijo-klici so omevali po dvorani, ko je končal govornik.

G. predsednik se zahvali v imenu zborovalcev ter vpraša navzoče, če želijo besede. Oglasi se g. Dragotin Švigelj, ki predlaga resolucije (deloma že včeraj objavljene). Sklenilo pa se je še sledeče:

Današnji shod izreka popolno zaupanje izvrševalnemu odboru Nar. str. ter ga prosi, da še nadalje deluje tako uzorno, nesebično in požrtvovalno.

Predsednik da resolucije na glasovanje. Sprejmejo se enoglasno in z navdušenimi živio-klici.

Predsednik podeli besedo drugemu govorniku g. dr. Pivkoti. Ta gospod Rušanom ni več neznan. Kako nas je navduševal pri ustanovitvi ljudske knjižnice! Zato ga je tudi vse do zadnje besede mirno poslušalo. Podal je pregledno sliko zgodovinskega razvoja našega naroda od Marije Terezije do l. 1848. Ko je končal in obljubil ob drugi priliki nadaljevati, so mu v zahvalo zadoneli veseli živio-klici.

Končno predsednik opetno zahvali gg. govornike za trud, posebno zahvalo pa izreče z navdušenimi besedami ljubim zborovalcem, ki so prišli na današnji shod v tako lepem številu, pazljivo in mirno poslušali ter s tem pokazali, da so zavedni Slovenci. (To poročilo je tudi najboljši odgovor na abotno poročilo ljublj. „Slovenca“, da je bilo na shodu kakih 40 oseb. Somišljeniki, povejte to smešno obrekovanje vsem udeležencem, saj je prelep dokaz resni-coljubnosti duhovniškega časopisja! Še boljše je pa poročilo včerajšnje „Straže“. Pravi, da je govoril dr. Sernece iz — Celja! Že ta laž kaže, da je celo „Str.“ poročilo absolutna izmišljotina, ki ima edino le namen — obrekovati „Narodno stranko“. Da mariborskega duhovništva ni sram takih povrh še nerodnih laži!)

Resolucije

sprejete na nedeljskih shodih:

1. Volilci „Narodne stranke“ najostreje obsojajo sesavo Bienertovega predpustnega ministerstva posebno z ozirom na ministra Stürgkha in Hohenburgerja in pozivajo slov. poslance k najodločnejši opoziciji proti njemu.

2. Pozdravljajo „Slovansko jednoto“ in pričakujejo, da bodo v njej združeni poslanci posebno pospeševali

narodne in gospodarske koristi zati-ranega slovenskega naroda.

3. Zahtevajo, da deluje naša državnozbornska delegacija z vso odločnostjo za ustanovitev jugoslov. krajaškega ministerstva.

4. Pozdravljajo misel socialnega zavarovanja, a zahtevajo, da se najolajšajo plačilna bremena kmetom in delodajalcem.

Deželni red in deželni volilni red.

(Glavne točke iz nove volilne postave za štajerski deželni zbor z dne 19. februarja 1909.)

Število deželnih poslancev.

Deželni zbor šteje 87 članov, in sicer:

- a) knezoškofa sekovskega in la-vantinskega;
- b) rektorja graške visoke šole;
- c) 84 izvoljenih poslancev:

 - 1) 12 poslancev veleposestva;
 - 2) 34 poslancev mest in trgov ter trgovske-obrtnih zbornic;
 - 3) 28 poslancev kmečkih občin;
 - 4) 10 poslancev splošnega volilnega razreda.

Deželni odbor

Deželni odbor kot upravni in izvršilni organ deželnega zbora obstoji pod predsedstvom dež. glavarja iz 7 iz dež. zbora izvoljenih članov (predsednikov).

Deželni glavar imenuje za slučaje zadržanja namestnika za vodstvo dež. odbora iz njegove srede.

Dva dež. odbornika se volita posamič od celega deželnega zbora iz njegove sredine (73 nemških: 14 slov. glasom, [če škof Napotnik glasuje]).

Enega dež. odb. izvolijo poslanci veleposestva (12 nemških glasov).

Dva dež. odb. se izvolita posamezno po poslancih vol. skupine mest in trgov, trgovske in obrtne zbornice (33 nemških: 1 slov. glas), dalje po poslancih štirih okrajev splošne kurije (8 nemški [event. soc.], 1 slov. event. soc. glas).

V vseh teh slučajih se voli z nadpolovično večino glasujočih. Če pri prvem in drugem glasovanju ne pride do rezultata, je potrebna ožja volitev med onima, ki sta dobila pri drugi volitvi največ glasov. V slučaju enakosti glasov odloči žreb, ki ga vleče predsednik.

sipi in jarki, dobro utrjenih gradov in čardakov, (to so stražnice na kolih) je bilo vse polno ob meji. To zidovje je mejilo kristjane in Turke, življenje in smrt. Na eni strani sem videl delavnost, mir in red, molitev, jok in strah, na drugi pa preklinjanje božje besede, rožljanje orožja in besno željo po tujem blagu in krščanski krvi. Razburkano morje turških čet se je neprenehoma odbijalo od tega zidovja. In če je kje prodrlo trdi nasip, tedaj gorje onim krajem, kamor se je razlil kruti turški val, noseč rop in smrt, oskrumbo in sužnost.

Ko smo drugi dan prekoračili mejo ter stopili na turško zemljo, je vitez Lamberg razjahal svojega konja ter je pokleknil na zemljo. Mi smo storili isto in vsi skupaj smo zaprosili vsemogočnega Boga za srečno vrnitev na domača tla, kajti: „Kdo sme zapati krutemu Turčinu?“ je dejal vitez.

S strahom in trepetom so hlapci zasedli svoje konje, jaz pa se nisem bal ničesar.

Nestrpno sem čakal trenutka, da bi se sešel s Turki. Pazljivo sem gledal okrog sebe, ali nisem zapazil nikogar.

Solnce se je začelo nagibati proti zatonu in nam so zaškripali želodci, kajti od Karlovca nismo imeli grizljaja v ustih. Hiše so bile zapuščene, polja opustošena in videlo se je, da je ta kos zemlje že več let zapuščen.

Hlapci, ki se niso hoteli vleči s praznimi želodci k počitku, so pognali konje v dir, da bi vendar še prišli do koč, iz katere bi se kadilo.

Konečno zagledamo hišo. Bila je kovačnica, kakoršnih je bilo več ob potu. Ti kovači imajo dober zaslužek. Ni se jim bati niti Turkov niti kristjanov, kajti vsak je rabi in je plačuje z velikim denarjem. Zato ima vedno kak grizljaj pri hiši.

Veselo smo torej skočili raz konj in ko se je prikazala na pragu stari-kava ženica, smo ji kar zavpili nasproti:

„Hej, babica, daj nam jesti! Plačamo s cesarskimi groši.“

Žena pa se obrne in odide v hišo. Brž sem skočil za njo, da nam ne bi poskrila jedil. Ko sem stopil v sobo, je sedela za mizo ter mi dejala osorno:

„Kaj želite?“

„Hvaljen bodi Jezus Kristus,“ sem jo pozdravil.

„Kaj želite?“ je vprašala znova.

Zdaj sem vedel, da ni naše vere, sicer bi mi odgovorila: amen na vse veke. Toda jaz se nisem dalje pobrigal zato, temveč sem rekel, kakor se spodobi poštemu človeku:

„Prosim vas, mati, dajte nam jesti; lačni smo.“

„Odkod pridete?“

„To je naša skrb,“ odvrnem začudeno nad tem vprašanjem, kajti brzo se domislim, da ta baba menda vohuni za turške roparje, kojih je vse polno v teh krajih.

Žena pa se ni dala premotiti. Bistro me je pogledala s svojimi črnimi očmi, ter je nadaljevala:

„Kam idete?“

„Za konjskim nosom“, rečem sedaj jezno, ker me je razjezilo to vohanje. Obenem pa sem zakričal:

„Daj jesti!“ in sem udaril z nogo ob tla.

„Nimam ničesar!“

Zdaj vstopi vitez ter ji ponudi zlat, ako nam spravi jedi in pijače.

„Če rečem „nimam“, pa nimam,“ odvrne žena in hoče oditi iz sobe.

„Hoj, ti salamensko turško seme,“ sem si dejal, „tega pa še nisem slišal,

da bi kovači stradali kruha. Planil sem torej za njo, ter jo zgrabil tako trdno za vrat, da je v hipu pokazala jezik.

Vitez pa me pokrega rekoč:

„Ne delaj tega, Martin! Lahko bi se maščeval njen mož, ter nam stavlil ovire na poti. Sam pa veš, da ne smemo izgubiti niti trenutka, ker je domovina v nevarnosti.“

Izpustil sem ženo in sem šel iskat po kuhinji in shrambi, če najdem kje kaj za zob. Toda praznih rok sem se vrnil v sobo.

„V imenu božjem, gremo pač lačni spat,“ je dejal vitez, ter se vlegel v slamo, katero so nanosili hlapci.

Meni pa je cela reč začela iti po glavi. „Nak“, sem si mislil, „to ne gre, da bi nam sanjali lačni želodci celo noč o polnih skledah. Baba ima, pa noče dati. Hm, kaj bo, kaj bo. Z do-brega ne opravimo nič, s hudega nič, morda pa ide z zvižaco“, sem si mislil.

Poiskal sem ženo, ki se je spravila v listnjak, ter ji dejal:

„Imaš vodo?“

„Imam.“

„Imaš lonec?“

Ostala dva deželna odbornika se volita po poslancih skupine kmeč. občin (18 nemških: 10 slov. glasovom) in po poslancih 6 okrajev splošne kurije (4 nemški [event. socialist.]: 2 slovenskima).

Izvoljena sta ona dva poslanca, ki imata največ glasov. Če sta pri tej volitvi dobila dva poslanca najvišje število glasov ali če je dobilo več kot eden poslanec drugo najvišje število glasov, odloči žreb po predsedniku.

Kdaj je dež. zbor sklepčen?

Za sklepčnost je potrebna navzočnost najmanj 44 poslancev, za veljavnost sklepov nadpolovična večina. Pri enakem številu glasov je smatrati predlog odklonjenim.

Volilni okraji.

A. Mesta.

Mestnih mandatov je 28, volilnih okrajev 20.

a) Gradec voli 6 poslancev. Maribor 2, volilni okraj Bruck z drugimi mesti 2, Ljubno z drugimi mesti 2;

b) 2 poslanca voli tudi skupina Celje—Brezice—Sevnica—Laško—Vojnik—Vitanje—Šoštanj—Velenje; okraj je skovan tako, da bosta izvoljena 2 Nemca;

c) po 1 poslanca volijo mestni vol. okraji Eggenberg, Frohnleiten, Hartberg, Weiz, Feldbach, Radgona, Lipnica, Voitsberg, Judenburg, Liezen, Murau; torej 10;

dalje volijo po 1 poslanca še sledeče mestne skupine:

1) mesta in trgi Slov. Gradec—Sl. Bistrica—Marenberk—Muta—Vuzenica—Konjice—Sv. Lovrenc nad Mariborom;

2) Ptuj—Ormož—Ljutomer—Rogatec—St. Lenart v Slov. gor.—Breg pri Pt.—Rog. Slatina;

3) Mozirje—Gornji Grad—Ljubno—Žalec—Št. Juri ob juž. žel.—Središče—Vransko—Braslovče—Kozje—Šmarje—Veržej—Rajhenburg—Studenci pri Mar. (slovenski mandat).

Za mesta in trge, pri katerih se obseg mesta oz. trga ne krije z obsegom krajevne občine, določa postava, da k mestom in trgom kot krajevnim občinam pripadajoče okoliške vasi ne volijo v mestnih, ampak v pristojnih kmetških volilnih okrajih.

Kot ozemlje mesta ali trga ima veljati ono, ki je obstajalo ob času razpisa volitev.

V krajevnih občinah z več kot 4000 prebivalci se lahko v svrhu olajšanja volilne udeležbe določi dvoje ali več volišč.

Volilci se imajo posameznim voliščem prideliti bodisi po abecednem redu ali krajevni pristojnosti ali pa na oboji način. To določa namestnika v sporazumu z dež. odb. po zaslišanju župana naredbenim potom.

Glavna volišča so za posamezne vol. okraje v krajih, ki so navedeni na prvem mestu.

B. Trgovski in obrtni zbornici. v Gradcu in Ljubnem volita po 3 poslancae.

Za te volitve tvorijo redni udje vsake zbornice svoj vol. okraj.

C. Volilna skupina kmečkih občin.

Vol. okrajev je 13 nemških z 18 poslanci ter 7 slovenskih z 10 posl.

Slov. volilne okraje kmečkih občin tvorijo sodni okraji:

1) Celje—Vransko—Gornji Grad—Laško (2 mandata),

2) Slov. Gradec—Marenberk—Šoštanj (1 mandat),

3) Maribor—Sv. Lenart—Gor. Radgona—Ljutomer (2 mandata),

4) Ptuj—Ormož (2 mandata),

5) Šmarje—Rogatec (1 mandat),

6) Brezice—Kozje—Sevnica (1 mandat),

7) Konjice—Slov. Bistrica (1 mandat).

V teh skupinah seveda ne volijo mesta in trgi, ki volijo v mestnih skupinah.

Vsaka občina je volišče. Glavno volišče za vsak volilni okraj določi namestnik. V občinah z nad 4000 prebivalci se lahko napravi dvoje ali več volišč. Volišče mora biti v občini.

D. Splošna skupina.

Voli se v 10 volilnih okrajih 10 poslancev, v nemškem delu dežele 7, v slovenskem delu 3, in sicer:

1) sodni okraji Ljutomer—Gor. Radgona—Slov. Bistrica—Št. Lenart—Maribor—Konjice—Ormož—Ptuj—Rogatec (1 mandat),

2) sodni okraji Celje—Marenberk—Slov. Gradec—Šmarje—Šoštanj—Vransko—Gornji Grad—Laško—Kozje—Sevnica—Brezice (1 mandat),

3) mesta in trgi: Mozirje—Gornji Grad—Ljubno—Žalec—Št. Juri ob juž. žel.—Središče—Vransko—Braslovče—Kozje—Šmarje—Veržej—Rajhenburg—Studenci—Ptuj—Ormož—Ljutomer—Rogatec—Št. Lenart—Breg—Rog. Slatina—Slov. Gradec—Slov. Bistrica—Marenberk—Muta—Vuzenica—Konjice—Sv. Lovrenc nad Mariborom—Maribor (1 mandat).

Glede obsega mest in trgov veljajo tudi takaj določila, navedena v točki A. istotako glede števila volišč v posameznih občinah. — Glavno volišče

za vsak tu pavedenih okrajev je zgoraj z debelim črkami tiskano.

O tem, kdo ima pravico voliti in voljen biti, kako se volitve razpišejo in kako se vrše, prihodnjie.

Gospodarski paberki.

Napake pri gnojenju.

Če dobro gnojimo, ne pridelamo samo več, ampak tudi boljše in tečnejšo hrano. Mislim torej v prvi vrsti na naše revne travnike, kateri so do danes najbolj zapuščeni in dajajo prav mali dobiček, med tem ko donaja lahko pravo gospodarstvo travnikov najboljši dobiček. Travnik je torej pod današnjimi kmetijskimi razmerami in dragimi delavskimi moči najbolj zanesljiv s svojim dohodkom če primerjamo sedanje cene krme, katere so se v kratkem tako povzdignile, in je tudi upati, da stalno precej visoke ostanajo.

Imamo dvoje vrst gnojenja v praktičnem gospodarstvu, namreč: 1) napačno enostransko gnojenje, če se rabi samo Tomaževo žlindro in ne tudi kalijeve soli in dušca; in 2) tako imenovano polno gnojenje. To je, če se gnoji s Tomaževo moko, kalijevo soljo, čilskim solitrom ali amonijakom. Enostransko gnojenje je napačno in vsi gospodarji, kateri so dosedaj tako ravnali, niso naložili kapitala za umetni gnoj na dobre in visoke obresti 30—40%, kakor se ta obrestuje, če se pravilno gnoji.

Ker pa tudi zemlja vsebuje posamezne rastlinske redilne snovi, bi morali pravzaprav poprej zemljo preiskati glede na snovi; morali bi pogledati, katere odstotke redilnih snovi rabi seno, detelja itd. potem se le bi mogli prav in računsko gnojiti. Ker pa preiskavanje zemlje drago pride, je najbolj umestno, da kmet pri vsakem gnojenju napravi poskus, katero gnojilo najbolj ngaja njegovi zemlji. Take poskuse nam tudi tovarne umetnih gnojil dajo brezplačno na razpolago; samo žetev je treba izvagati. Poskus se takole izvrši; vzame se kolikor mogoče enaka zemlja za eno in isto žetev na enako velikem prostoru. N. pr. eno parcelo 5 arov negnojeno, drugo 5 arov gnojeno samo s fosforjem, tretjo 5 arov gnojeno s fosforjem in kalijem, četrto 5 arov s fosforjem, kalijem in dušcem. Žetev zvagamo od vsake posamezne parcele, poročamo potem tovarni in ona nam natančno izračuna, kateri umetni gnoj naši zemlji najbolj ngaja in katera raba gnoja se najbolj izplača. Pošlje se tudi račun sam v pregled in vsak se lahko o koristi umetnega gnoja tudi računsko prepriča.

Poleg navadno rabljenih umetnih gnojil, (fosforja v Tomaževi žlindri in superfosfatu, kalija v kajnitru in kalijevi soli) bi jaz tudi priporočal rabo duščevih gnojil: kakor čilski soliter in žvepleno kislj amonijak saj v izdatnih

poskusih. Tudi ta dva se precej dobro obnajata in izdatno učinkujeta, samo sta zelo draga; 34—36 K en meterski stot. Sta pa tem izdatnejša v rabi in dobrem učinku.

Žvepleno kislj amonijak je kot prav izdaten gnoj znan posebno na Nemškem in ljudje ga močno kupujejo, tudi se je že udomačil pri nas in imeli bomo v tekočem letu že obilo poskusov z njim tudi v savinski dolini. Glede trajnosti učinka prekaša čilski soliter, ne učinkuje sicer tako naglo, pa tem trajnejše, tudi ni kakor soliter navarostim izpostavljen v shrambi, da bi zgubil vrednost vsled okamenjenja ali izpuhtenja dušca. Amonijaka ne smemo nikdar s Tomaževo moko in apnom zmesanega rabiti, ker apno amo ijak razduši in prežene dušec, da izhlapi in gre potem v zgubo.

Z dušcem le previdno, ne preveč naenkrat, ampak male porcije in ne ga sejati v vročini, tudi ne v dežju, da ga ne izpere.

Vinko Steiner, Gorica.

Sadjarji, pozor!

Kjerkoli se sedaj ozremo po sadonosnikih, povsod vidimo nebroj malih in večjih iz suhega listja sprede nih gnezd. Če pregledamo ta gnezda natančneje, najdemo v njih male gosence. To so gosence glogovega belina, zlatoritke in drugih škodljivih metuljev, ki čakajo v varnem zavetju onega trenutka, ko bo narava zopet oživel, ko jim bode zopet prilika dana pričeti s svojim pogubonosnim delom. Na tankih vejicah zopet najdemo v obročkih uvrščena sivosvetla trda jajčica metulja prsteničarja, čigar lepopisane in zelo požrešne gosence so ravno lansko pomlad napravile veliko škodo. Sedaj je še čas; še nam je prilika dana ugonabljeti cele zalege. Pozneje posamezne gosence ubijati in obirati, ko so se že razlezle, je brezuspešno delo. Ne držimo križem rok in ne čakajmo, da se ta svojat od leta do leta bolj zaredi, ampak pokončujmo jo z vsemi pripravnimi sredstvi.

Dalj ko odlagamo, težje ji bo priti do živega.

Primerno na dolgem kolu nasajene škarje v roke, pa iti od drevesa do drevesa, pazljivo pregledati vse in odstraniti vsa mala in velika goseničja gnezda ter na vejicah se nahajajoče jajčice. Vso to zalego je skrbno pobrati in sežgati in znebili se bomo mnogo sovražnikov sadnega dreva. To nam ne bode kazalo na pomlad one žalostne slike, katero smo imeli v pretečenih letih priliko opazovati v mnogih krajih. Pa še nekaj. Naše najboljše in najzvestejše zaveznice v boju proti različnim škodljivcem so nam naše ptice-pevke.

Geslo nam torej bodi:

Č u v a j m o i n n e g u j m o p t i c e - p e v k e.

Z.

„Imam.“

„Imaš cvek (= žrebelj)?“

„Imam.“

„Ali znaš skuhati cvekove žganjce?“

„Ne znam.“

„Prinesi mi hitro lonec, vodo in cvek, da te naučim, kako se skuha cvekovi žganjci.“

Storila je vse, kakor sem ji velel.

Ko je voda vrela, sem jo osolil, ter dejal ženi:

„Imaš moko, da potrosim železo.“

„Imam.“

Šla je nekam in mi je prinesla moko. Ko je bila moka kuhana, sem jezno pogledal ženo, ter ji dejal:

„Kje imaš svojega moža?“

„Šel si je po oglje.“

„Ali je on nezabeljene žganjce?“

„Tega pač ne je“, odvrne žena.

„Vidiš“, prinesi mi torej zabelj, ker cvekovi žganjci morajo plavati v masti.“

Ona je skočila po zabelj, jaz po gospoda in hlapce. Urno smo privreli v kuhinjo in ko so bili žganjci zabeljeni sem poiskal cvek, ter ga izročil ženi z besedami:

„Ali veš zdaj, kako se kuhajo cvekovi žganjci?“

Drugi so se glasno nasmejali, žena pa se je razvezila tako, da je zaklela in zaloputnila vrata za seboj. Nikdar je nisem več videl v svojem življenju.

Črez nekaj dni smo se približali Nišu ob Moldavi. Okrog nas se je klatilo celo pri belem dnevu vse polno volkov, kar je kazalo, da mora biti v bližini mnogo mrhovine. Ko pa smo v šumi ujeli človeka, ki se je skrival pred nami, smo izvedeli od njega, da je vsa turška vojska ssamim sultanom na čelu, prišla v Niš, kjer namerava ostati nekaj dni, da se odpočije.

To je bila strašna novica za našega viteza. Prebledel je kakor zid in solze so mu stopile v oči. Rekel ni ničesar, samo konja je stisnil z nogami tako, da je začel kašljati.

Tudi mene je bližina turške vojske spravila čisto iz sebe. Nekaj mi je zagomazelo po rokah; potegnil sem težki, dvorezni meč in sem začel tako divje mahati okrog sebe, da sem ostal hipoma sam na cesti. Vitez in hlapci so morali skočiti v cestni jarek.

„Martin, ali si znorel?“ vpraša vitez s srditim glasom.

„Ne gospod, samo na Turke sem mislil.“

Pogledal sem grofa, ali ko sem zapazil njegovo jezo, sem hitro porinil meč v nožnico.

Vitez pa je dejal:

„Še sitnosti bom imel s teboj, klatež ti! Ali si pozabil, da smo poslanci našega presvitlega cesarja! Mi hočemo imeti mir, zato moramo tudi sami mirni biti! Ti pa bi se kar pograbil s Turki!“

„Gospod, ali naj Turke božam?“ sem odvrnil v zatajeni jezi, ker mi ni hotelo iti v glavo, zakaj se ne bi smel pretepati s tem kletim sovražnikom naše domovine.

„Ubogaj in molči!“ zakriči vitez. „Pri najmanjšem nemiru, ki ga začneš, ti vzamem meč in bojno opravo, ter te pošljem domov.“

Toda jaz sem naglo odvrnil:

„Kaj pa, ko bi oni začeli, gospod?“

„Potem mi to naznani in jaz bom gledal, da se kaznujejo prepirljivci. Ali ti se niti ganiti ne smeš! Si razumel?“

„Oh, razumel, gospod! Miroval bom in če bi mi v črevelj nasipali

žrjavice, da bi moral po njej hoditi.“

Nakrat mi je izginilo vse veselje iz srca. „Toliko Turkov boš videl, in niti z jednim se ne boš smel bojevati,“ ta misel me je razžalostila tako, da nisem zapel več niti jedne pesmice. — Najraje bi se razjokal. Spomnil sem se očeta in njegovih besed: Sinko, ne delaj mi sramote! Oh, moj Bog, jaz pa bom moral plaziti okrog Turkov, kakor jazbec po noči, ter se jih izogibati kakor tat.

Zabolelo me je pri srcu in zaklical sem v divjem obupu:

„Oče, oče, ne glejte svojega sina Martina, da vam ne zakrvavi rdeča progga čez lice in vam ne osive lasje same žalosti nad izprijenim sinom.“

Povesil sem glavo na prsi in kakor senca sem jahal za drugimi.

Hlapci, ki so opazili to izpremembo, so se začeli dregati s komplici in si šepetati:

„Glejte ga, glejte! Prej, ko smo biti še daleč od Turkov, se je kazal najbolj korajžnega; zdaj pa se potuhne kakor zajec.“

Dalje prihodnjie.

Sejmi na Štajerskem.

Brez zvezde so letni in blagovni, z 1 zvezdo (*) živinski, z 2 zvezdami (**) letni in živinski sejmi.

12. marca: Št. Juri ob j. ž., Selnica ob Dravi, Št. Lovrenc na Drav. p.;

13. marca: Brežice (svinjski), Slov. Gradec*;

15. marca: Arvež (za malo živino), Zdole pri Brežicah**;

16. marca: Središče**, Cmurek**, Imeno (za ščetinarje), Vitanje**, Rečica**, Trbovlje**, Lemberg, Ptuj (za konje, govedo in ščetinarje), Podčetrtek**;

18. marca: Gradec*, Črna gora pri Ptuj*, Breg pri Ptuj (svinjski), Videm ob Savi*;

19. marca: Svičina pri Marib.;

20. marca: Ljubno, Brežice (svinjski), Sv. Barbara (konj. okr.), Šmarje*, Studenci pri Mar., Arvež**;

22. marca: Št. Jedert (laški okraj)*, Pernovo (pri Zalcu)**, Rogatec**, Žigarski vrh (pri Sevnici)**; Lemberg**;

23. marca: Ormož (svinjski);

24. marca: Maribor*, Gradec*, Ptuj (za ščetinarje), Imeno (ravnotako), Št. Ilj pri Velenju**.

b Reparji na Češkem. 28. m. m. se je vršilo po celem Češkem 28 shodov kmetov, ki goje sladkorno peso (reparji); govorilo se je povsod o zvišanju cen za pridelek; kmetje hočejo na vsak način 15—20 vin. za meterski stot več, tovarnarji pa privolijo kvečjemu 10 vinarjev. Razburjenost med kmeti je velika in če tovarnarji njihovi zahtevi ne ugodijo, se je sklenilo, nasade zmanjšati ali pa sploh popolnoma opustiti. Prihodnji terek je v Pragi veliko manifestacijsko zborovanje reparjev iz cele dežele; takrat pa de v boju reparjev s tovarnarji odločitev.

Velikanski shod čeških reparjev se je vršil 2. tm. v Pragi. Nad 5000 zborovalcev je bilo. Sprejela se je rezolucija, v kateri se najostreje obsoja izzivalno postopanje sladkornih tovarnarjev, katero meri na razbitje organizacije reparjev in s tem na gospodarsko oškodovanje kmetov. V zavesti pravičnosti svojih zahtev sprejemajo od kartelnih tovarnarjev jim napovedani boj in proglašajo slovesno, da so pripravljene izvajati vse posledice tega boja. Tako govori organiziran češki kmet — a pri nas?

v Hmeljarji na Češkem. Tudi tam se ne godi hmeljarjem bodisi češkim bodisi nemškimi, bolje nego pri nas. Tudi tam iščejo novih potov, kako bi se na eni strani moglo hmeljarstvo vzdržati, in kako bi se na drugi strani vendar obvarovalo hmeljarje pred posledicami slabih letin in slabih cen: pred propadom. Na shodu v Podersamu dne 28. tm. je pot. učitelj nemške agrarne stranke povdal, da bodo morali kmetje, ki so navezani le na svoje posestvo, na vsak način skrbno čitati hmeljarstvo le na najboljše dele svojih posestev in na najboljše vrste hmelja. Priporočal je obenem produktivne zadruge kot edino primerno obliko hmeljarske organizacije.

o Slovanske in nemške kmet. zadruge v Avstriji. Koncem l. 1907. smo imeli Slovani v Avstriji 3951, Nemci pa 3270 kmetijskih zadrug; Slovanske se dele tako: Čehi 2166, Poljaki 822, Slovenci 562, Hrvati 206, Rusini 176 in Srbi 181. Kakor smo že enkrat povdarjali, ko smo omenili število jugosl. zadrug v Avstriji: mi Slovani se gospodarski organiziramo in utrjujemo; ker je pa gospodarska moč predpogoj politične, moramo postati sčasoma politično najmočnejši faktor v Avstriji.

Iz političnega sveta.

b Državni zbor se je včeraj, dne 10. t. m. sešel. Za predsednika je izvoljen nem. kršč. socialc dr. Pattai, za podpredsednike pa Jugoslovani dr. Laginja, Poljak dr. Starzynski, Čeh Zazvorka, socialist Pernerstorfer in Nemec dr. Steinwender. Očividno so glasovali slovenski in češki klerikalci tudi za nemškega kršč. soc. kot predsednika. Kandidat

„Slovanske Jednote“ za predsedstvo dr. Pacak je dobil 103 glasove.

Veliki Slovan dr. Korošec! Med člani „Slovanske jednote“ kot združitev jugoslovanskih in čeških poslancev se je vedno delalo na to, da bi se spravilo na predsedniško mesto v državnem zboru Slovan; toda v tem vprašanju so se zopet naši klerikalci pokazali v vsi svoji nagoti kot breznamerni in breznačajni brezdomovinci. Dr. Korošec je izjavil, da Slovani ne bi smeli nastopati proti nemškemu kršč. socialistu kot kandidatu za predsedniško mesto, češ, da so se kršč. soc. v vprašanju Bosne in Hercegovine ter jugoslovanskem vprašanju sploh pokazali — pravične! A dr. Korošec nič ne vidi, da so kršč. soc. baš tako in še huji zatiralci vsega slovanskega, kakor nemški nacionalci! Fej takemu narodnjaštvu!

a Slovanska jednota je kakor „Diplomat. Korresp.“ poroča, razdelila svojo obstrukcijo tako, da se bode v 10 sejah pred Velikonočjo razpravljalo o čeških in jugoslovanskih nujnih predlogih, dočim ostane 10 sej prostih za vladne predloge o rekrutih itd.

b Kaj bo s parlamentom? „Korresp. Centrum“ piše, da ni misliti na to, da bi se z obstrukcijo proti predlogu o rekrutih moglo prisiliti bar. Bienertha, da odstopi. Bar. Bienerth ima strikten nalog izvesti rekrutno predlogo bodisi s pomočjo parlamenta ali pa na temelju § 14. Obstrukcija proti rekrutski predlogi bi stališče Bienerthovo ne oslabil ampak utrdila ter povzročila samo razpustitev parlamenta. Ako bi pa parlament rednim potom rešil to državno neobhodnost, postane vprašanje o rekonstrukciji kabineta akutno. Barona Bienertha je mogoče prisiliti k odstopu samo v redni parlamentarni bitki, ako mu ne bo mogoče dobiti za svoje predloge večine.

b Bančno vprašanje. Nemška nacionalna zveza in izvrševalni odbor zveze kršč. socialcev sta se odločno izrekla proti kartelnim bankam ter za skupnost avstro-ogrsko banke. Ako bi se skupnost banke ne dala vzdržati, naj se banka razdeli v dve popolnoma samostojni državni banki.

b Spor med Avstrijo in Srbijo obeta biti mirnim potom končan. Vse velesile, tudi Rusija, so se izrekle proti vsemu, kar bi znalo izzvati vojsko, in so pozvale Srbijo, pa tudi Avstrijo — k pameti. Na Dunaju so že sedaj voljni stopiti z Belgradom naravnost v dogovor zaradi sporazuma. Srbija še sicer razglašala, da ne odneha od svojih zahtev, pa popustiti bo treba na obeh straneh, ker povsod se spoznava vedno bolj jasno, da bi bila vojska za vsako državo nesreča. Poroča se pa tudi, da bo Rusija skusila vplivati na Turčijo, da odstopi Srbiji kos sandžaka Novi Pazar, da bi se tako Srbija zvezala s Črnogoro.

b Bulgarsko-turški spor je na temelju ruskega predloga končan. Protokol o končnem sporazumljenju bo v kratkem podpisan. To je bil velik uspeh ruske diplomacije na Balkanu, ki si je znala na tak način pridobiti najnaprednejšo balkansko državo.

v Srbsko-bolgarska carinska zveza. Rusija je sprožila idejo, naj bi se med Srbijo in Bolgarijo sklenila carinska zveza na temelju jedneakega načrta od leta 1904, (ki je bil vsled vmešanja a.-o. ministra vnanih rečij Goluchovskega preprečen in vsled česar je nastala carinska vojska med Srbijo in A.-O.). Srbskim pridelkom bi se na temelju te zveze odprla pot do bolgarskih luk na Črnem morju in bi se na ta izvoz naložile le minimalne carine.

o „Velezdajška“ pravda v Zagrebu. „Agr. Tagblattu“ poroča iz Budimpešte nekdo, ki stoji v tesni zvezi z vlado in ki pravi, „da je bila srbska pravda lanske jeseni še politična potreba, da je pa danes popolnoma odveč. Pravda bi

mogla biti takoj ustavljena, ker je postala za Dunaj že popolnoma brez pomena. Pravda se bo gotovo izvedla do konca, da se s potlačitvijo ne kompromitira hrvatske vlade.“

b Velezdajški proces v Zagrebu. Dne 3. t. m. se je pričela v Zagrebu velika obravnava proti 53 Srbom, ki so obtoženi veleizdajstva, češ, da so delali na to, da bi se odtrgala Hrvatska in Slavonija od Avstrije. In s čim so to pregrešili? Čujte: Ker so ljubili svoj narod, ker so ga politično in gospodarsko organizirali, ker so rabili cirilico, srbske zastave, pisali srbske časopise itd. Lepe razmere na Hrvatskem!

v Volitve v Italiji so končane. Končni rezultat kaže, da ostane prejšnje stanje malone nespremenjeno; vlada bo imela tudi v novi zbornici večino. Klerikalci, ki so se to pot vrgli z vsoto silo v volilni boj, so zvečine podlegli, dosegli so le neznatne manjšine.

b O mobilizaciji na Ruskem poroča „Dziennik Polski“ iz Podwoločyske sledeče: Iz najzanesljivejšega vira se je izvedelo, da je bilo v okrožju divizije donskih kozakov (Zamošče) in v okrožju 11. konjeniške divizije (Dobno) že pred enim mesecem vse pripravljeno za mobilizacijo. Vojne priprave v Rusiji so se pričele že meseca oktobra lanskega leta. 12. konjeniška divizija je že decembra v popolni vojni pripravljenosti.

o Novi predsednik severoamerikanskih Zedinjenih držav g. Taft je 4. t. m. slovesno prevzel svoj urad. V svojem nastopnem govoru je prezident Taft izjavil, da bode nadaljeval boj svojega prednika proti ogromnim trustom ali kartelom velekapitalistov, nadalje je obljubil izvesti revizijo carinskih tarifov in spopolnitev armade in mornarice.

d Berlin, 8. marca. (Brz. „N. Dn.“) „Lokalanzeiger“ poroča iz Milana, da je objavil tamkaj izhajajoči časnik „Momento“ danes na vse kardinale papeško bulo, v kateri se prekličje pravica ugovora s strani posvetnih vlasti pri volitvi papeža. Sedanji papež je bil namreč radi tega izvoljen, ker je Avstro-Ogrska vložila svoj veto proti izvolitvi kardinala Rampolle.

Kaj je na Balkanu?

Sarajevo, 4. marca (Brz. „Nar. D.“) Iz Srebrenice javljajo, da so včeraj predpoldan v Žljebcu ob Drini streljali Srbi iz zasede na žandarmerijsko patrolje. Postajevodja Kovačević je bil zadet do smrti.

Sarajevo, 4. marca (Brz. „Nar. D.“) Iz Zvornika poročajo, da se je včeraj zjutraj na „štrafune“ v Glavičici ob Drini s srbskega brega močno streljalo. Iz bosanske strani se je streljalo nazaj. Vsled teme se učinka ni moglo videti.

Belgrad, 4. marca (Brz. „Nar. D.“) Francoska vlada je prepovedala vsak prevoz vojnega materijala za srbsko vojsko, ki ga je naročila Srbija v Belgiji.

Pariz, 4. marca. „Agence Havas“ priobčuje tole noto: Srbija je dala ruskemu poslaniku odgovor na velesile, Srbija zatrjuje svojo miroljubnost in izjavlja, da imajo njene vojne priprave samo defenziven značaj in želi samo, da se na meji zopet obnovi normalni odnošaji. Srbija ne zahteva ničesar in hoče svoje interese zaupati velesilam, ako Evropa prizna aneksijo Bosne in Hercegovine.

b Köln, 5. marca. (Brz. „Nar. D.“) „Kölnische Zeitung“ poroča v nekem telegramu iz Berlina: Trebalo bo še mnogo pogajanj, predno se bode rešil zamotan položaj, ki je nastal vsled odklonitve ruskega predloga s strani srbske vlade. Vendar je pri svojih zahtevah Srbija že mnogo popustila. Preostaja ji še jedino, da svojim iz-

javam poda uradno obliko, da lahko potem velevlasti svoje ukrenejo. Popoljna izjava se lahko da Rusiji ali neki drugi velevlasti, ki bi potem to naznanila Avstro-Ogrski, da se lahko začnejo pogajanja o gospodarskih vprašanjih in o trgovinski pogodbi. Tako si tukajšnji krogi predstavljajo rešitev te krize.

d Carigrad, 7. marca. Turčija dela Srbiji sitnosti pri prevažanju vojnih potrebščin, ker se boji zamere pri Avstro-Ogrski.

Belgrad, 8. marca (Brz. „Nar. Dn.“) Položaj postaja zmiraj bolj zamotan, Kakor vse kaže ima sedanji Novakovićev kabinet zelo omajano stališče in se vsak hip pričakuje nova ministerska kriza. Novakovićev ministerstvo nima nikjer zaslonbe čeravno so v njem vodje vseh strank in na noben način ne more ublažiti razpoloženja za vojsko z Avstro-Ogrsko. Kralj Peter in minister zunanjih zadev Milovanović sta za mirno sporazumljenje z Avstro-Ogrsko, vendar imata zelo težko stališče, ker se je pred kratkim vlada v skupščini izrekla solidarno z razpoloženjem za vojsko. Padec ministerstva je nedvomen. Novo ministerstvo bo vojaško ministerstvo, katerega naloga bo rešiti avstro-srbski spor mirnim putem.

Sarajevo, 8. marca (Brz. „Nar. D.“) Srbija še vedno zbira vojsko ob reki Drini. Na bosanski meji ima že koncentriranih 60.000 mož. To vedno zbiranje čet ob meji je očividno izzivanje.

Belgrad, 8. (Brz. „Nar. Dn.“) Srbski poslanik v Carigradu Nenadović je dobil nalog, z vsemi sredstvi delati na to, da Turčija dovoli prevoz srbskega vojnega materijala. Srbija hoče na vsak način, da bo vojska od konca aprila popolnoma pripravljena.

o Petrograd, 8. marca. Včeraj se je sestel ministerski svet pod predsedstvom ministerskega predsednika Stolipina, na katerem so bili zastopani tudi oktobristi in vodje desnice. Kakor se je izvedelo, se je baje sklenilo, da Rusija na noben način ne bo podpirala srbskega šovinizma.

o London, 8. marca. „Daily Mail“ piše, naj Aehrenthal zadevo predloži velesilam in naj ne zahteva, da se sam pogaja s Srbijo, ki je majhna država in s katero se lahko velikodušno postopa. Srbija je na kolenih in če Aehrenthal hoče, da jo prime za vrat in prisili, da se spokori na Dunaju, lahko zaigra ugoden uspeh. Velesile bi stale ob strani in Avstro-Ogrska bi zgubila možnost spraviti Srbijo z usodo, katero ji je naklonila Evropa.

Petrograd, 9. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) Ruski minister zunanjih zadev Izvoljskij je rekel v nekem razgovoru, da Rusija stremi za tem, da ne pride do vojske na Balkanu.

Dunaj, 9. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) Domobranski general Varešanin je imenovan za poveljujočega generala in deželnega šefa v Bosni.

o Belgrad, 9. marca. Uradni list je objavil kraljevi ukaz, s katerim so vsi vojaški begunci pomiloščeni.

Dopisi.

Ormož. (Coperniška pravda v Veldin). V prvem zvezku šestega letnika „Časopisa zgodovinskega društva za Štajersko“ poroča prof. dr. Byloff o coperniških pravadah, ki so se v raznih krajih na Štajerskem vršile.

Dr. Byloff razpravlja posebno coperniško pravdo, katero je imela v Ormožu Doroteja Wedin (pravilno Veldin, ktera imena se še sedaj v ormoškem okraju nahajajo) sedemdeset stara po-božna ženska. Pisatelj opisuje obširno način stavljenja vprašanj, ki so osobito v tej pravdi značilna.

Obtoženka se zmeša, ne da jasnega odgovora in to že opravičuje porabo raztezalnega stola (Folterstuhl), ki je posebno na Štajerskem veliko vlogo igral

Doroteja Veldin je umrla pred končano pravdo in sicer na posledicah tridnevnega mučenja.

Njen duhoviti sodnik je bil „panrichter“ Jurij Franc pl. Will, o katerem pisatelj pravi, da je spadal med one, s katerim bi se cela armada bogov brezuspešno bojevala. Njemu pa ta nagla smrt Veldinove ni bila po volji, pa tudi ne višji oblasti, kateri je o smrti poročal.

V tem predloženem poročilu opravičuje obsodbo Veldinove sledeče:

„V noči smrti Doroteje Veldin se je slišalo v Ormoži jako sumljivo pasje lajanje, kakor da bi bilo dve ali tristo psov vkupaj. Njegova soproga „die Landesgerichtsfrau“ je potem svojim uslužbencem ukazala, pse zapoditi. Naravno je, da se uslužbenci niso hoteli tega dela lotiti iz samega strahu. Konečno pa so se dali pregovoriti, so se večkrat prekrizali, poškopili z blagoslovljeno vodo ter so šli, pogumno na delo. Toda, glej čudež! Ko so prišli na torišče, niso ničesar drugega videli, kakor jednega črnega in jednega progastega psa in še ta dva sta brzo izgila in vse je bilo mahom tiho. Ali ni še konca. Za pol ure kesneje je nastal tak vihar, kakor da bi hotel grajščino in vse v zrak odnesti.“

In vse to je zakrivila uboga stara ženska, ki je konečno rešena muk s portnimi kostmi mrtva ležala na mrtvaškem odru.

Obsojena je bila da se njeno truplo na gromadi sežge, kar se je tudi dne 3. majnika 1677 zgodilo.

Tako se glasi konec tega poročila.

Mi smo samo radovedni, ker je bila ta ženska gotovo nemškega jezika nezmožna, zvedeti: 1. ali je bil ta „panrichter“ slovensčine zmožen, in 2. če ne? kdo je bil tolmač?

Dramlje. Gotovo je dopisnik „Narodnega Lista“ bolan, da ni nič poročal o izidu občinske volitve z dne 11. februarja. Kakor se je pričakovalo, se je tudi zgodilo. Drameljčani so, kakor zmirom, pokazali, da ne marajo lujskanja, najmanj pa zdražbarja Ogrizeka; izvolili so si može po svoji volji ter sijajno zmagali v vseh treh razredih z nadpolovično večino glasov. Nič ni pomagalo, da je Ogrizek zadnjo nedeljo pred volitvijo bral s prižnice kar dva lista o volitvah in sicer enega od rajnega Slomškega, enega pa od sedajnega knezoškofa Napotnika; ubogali smo jač toliko, da smo volili značajne, za gospodarstvo vnete in napredne odborike. Pa zviti so bili klerikalčki; zmislil so si: zdaj pa volimo mi tudi liberala, potem pa bomo kričali v svet: smo si vendar nekaj priborili; no pa ta nkana se jim je tudi izjalovila, ker nisobili voljeni eni in isti v istem razredu d obeh strank. — Znani Vrbič je vendar srečno ujel 3 glase, on, ki je letalokoli ter lovil pooblastila; pa ni nobnega dobil, akoravno je zagotavljal, da še gre za sv. vero; „oj ti nehvaleži svet.“

Doživlje pa vendar dobroto, da je na dan vlitve moral hote ali nehote telovaditi z mladimi telovadci, kateri so člani pri Šentjurskem Sokolu.

Izvoljeniso gg. v III. razredu:

Jesenek Franc s 103 glasovi, Jarnovič Miloš s 102 glasovi, Zidanšek Franc s 101 glasom, Mastnak Anton s 100 glasovi, Jsenek Blaž s 100 glasovi, Mastnak Tomaž s 100 glasovi, vsi Ogrizekoviljubljeni.

V manjši so ostali nasprotni kandidati z 3435. do 40 glasovi.

V II. razredu:

Laubič Jaz s 35 glasovi, Slemenšek Jakob s 34 glasovi, Kozar Martin s 23 glovi, Polinc Franc s

23 glasovi, Mulej Janez s 22 glasovi, Prebožnik Franc s 21 glasovi.

Nasprotni kandidatje so dobili 7, 10, do 11 glasov.

V I. razredu:

Frejsteiner Franc z 21 glasovi, Zdolšek Nikolaj z 14 glasovi, Korošec Janez z 14 glasovi, Kopinšek Anton z 14 glasovi, Kačičnik Franc z 15 glasovi, Zabukošek Gregor z 13 glasovi.

Nasprotni kandidatje so dobili 3, 5, do 7, glasov.

Imena so nam zagotovilo, da bodo izvoljeni delovali v blagor občine in v povzdigo kmetijstva.

„Slovenski Gospodar“ pa naznanja, da zopet nekaj smrdi, a ta smrad, kateri prihaja iz župnišča, bomo Drameljčani kmalu očistili, da bode zrak jasen kot ribje oko. Čuje se, da je Ogrizek zopet vložil rekurz zoper volitev. Drameljčani pa pravijo: Pri prvi volitvi je bliskalo, pri drugi je gromelo, a pri tretji bode treskalo. Ogrizek, pripravi se!

Že sedaj te pomilujemo zaradi treskanja in silnega poraza v slučaju, da se volitve ovržejo. — Le tako naprej! Bodo vsaj spregledali še tisti, ki so danes slepi!

b Slivnica pri Celju. V „Sl. Gosp.“ se hvali dopisnik (ki je baje g. kaplan Dvoršak) z nekimi vajami in z izobrazbo v Mladeniški zvezi. Piše, da ima tako žilavost, da ne more gledati mladih talentov brezdelnih, da jih vadi v govorih in deklamacijah. Vemo, da dopisnik tega sam ne verjame, še manj pa drugi, ker sam nima talenta, ne v govoru niti v deklamaciji! Ako ste res tako talentirani v govorih, tedaj pa nam tudi v cerkvi s prižnice nekoliko lepše pridigujte, da ne bodo pri vaši pridigi ljudje iz cerkve šli, ki splošno govore, da ne slišijo drugega kakor lujskanje proti mirnim ljudem! Morda smatrate to za vaje v govorih? V politiki zares vaj ne rabite, ker to je pri vas prvo in vsakdanje delo. — Da bi pa v cerkvi napravili lepši red, do tega vam ni. To se vidi, kako se fantje v cerkvi na kora in spodaj posmehujejo in se z dekleti pogovarjajo in nespodobno obnašajo. Na veliko veselje kaplanovo nosijo vsi ti fantje, kateri se Vas tako oklepajo, znake Mladeniške zveze.

Mi napredni fantje pa vam častitamo za tak velik uspeh pri Mladeniški zvezi, ki pa nas nič ne miče. Mi si iščemo izobrazbo tam, kjer vemo, da jo najdemo; časopisov in knjig nam ne manjka. Ako še bodete vdrugič pisali v „Slov. Gosp.“, pa se vsaj ne smešite. Ne pozabite pa nikdar na stari pregovor, ki se glasi:

Dobro delo se samo hvali, lastna hvala, cena mala!

Št. Peter pod Sv. Gorami.

(Izjava.) Podpisani izjavljamo z ozirom na dopis z dne 4. marca t. l. v „Slov. Gospodarju“, da nismo nikdar sklepali o kakem kompromisu z gosp. dr. Kunejem glede občinskih volitev v Št. Petru.

Lažnjivi dopisnik nas hoče s vso silo prenestrojit v posilinemce, hoče nam zatreči ljubezen do materinega jezika.

Kakega kompromisa sploh ni bilo treba, ker smo itak šli vsi v boj za narodno stranko ter tudi kandidirali na njen program.

Če si pa mi, ki si moramo z žulji zaslužiti grizljev kruha, prisvajamo pravico, imeti drugačne pojme in nazore o življenju kakor prepirljivi dopisnik, s tem še nismo posilinemci ali Štajercijanci. — Franc Narat, p. d. Fabijanek, Rajmund Gabron, Franc Gubina.

b Gornja Savinska dolina. Tako dobrega sadnega leta, kakor je bilo l. 1908., pač tukaj pri nas ne pomnijo najstarejši ljudje. Saj je bilo pa tudi vsako drevesce tako obloženo s sadjem, da se je pod težo obilnega

blagoslova kar šibilo. Zato je pa tudi nekatere skrbelo, če bode mogoče kaj sadja prodati ali ne. Pa proti vsemu pričakovanju je bila letos v naši dolini sadna kupčija tako živahna, kakoršne bi se pač nihče ne bil nadjal. Že meseca oktobra, ko je dozorelo prvo bolj zgodnje sadje, se je pričelo isto kupovati in pošiljati v daljna mesta. Ta kupčija se je pa čedalje bolj oživela, kajti se je po celej naši dolini sadje neprestano kupovalo in spravljalo v Mozirje, odkoder so se dan za dnevom pomikali do vrha z zaboji polnimi sadja naloženi vozovi proti železniški postaji Rečica ob Paki, kjer se je potem vse to sadje spravilo v pripravljene železniške vozove. Dasi sadje ni imelo tiste visoke cene, kakor l. 1907., so ljudje pri ogromni množini vendar kaj lepe zneske zanje prejeli. Da se je pa sadna kupčija pri nas tako lepo razvila, in da se je vse naše sadje prodalo, za vse to ima največ zaslug g. R. Pevec, trgovec v Mozirju. On je našemu sadju odprl pot v najdalnejše kraje. Za to njegovo vsestransko prizadevanje, spraviti naše pridelke v denar, mu moramo pač vsi hvaležni biti in ga tudi vsak po svoje podpirati. Mi vsi pa imamo v tem zagotovilo, da bodemo svoje sadje vedno lahko prodali, ako ga bodemo le dovolj imeli in ako bode tudi dovolj lepo in trpežno. Da pa dobimo svojemu sadju v trgovini veljavo in ugled, je potrebno, da se z vso vneto poprimemo umnega sadjarstva. Poslušajmo torej v tej stroki dovolj izvedene in za blagor ljudstva vnete može, kateri nas neprestano s svojim uspešnim delovanjem kakor tudi s primernim ponikom kličejo na delo. Tako je bilo letos v naši dolini že več predavanj o umnem sadjarstvu. Pri teh predavanjih so se nam kazale in vsestransko opisale tiste sadne vrste, katere so si že po svojem okusu in po svoji trpežnosti v svetovni sadni trgovini veliko veljavo pridobile in katere tudi, kakor to uči skušnja, v našem planinskem obnebu izvrstno uspevajo. Znanprej torej nikakor ne bomo sadili in cepili kar vse, kar nam pride pod roko, temveč bomo vestno izbirali in le priznane dobre sadne vrste zasajali in razmnoževali. Le tem potom se bode pri nas sadjarstvo, kateremu naša zemlja kakor naše obnebe tako močno ugaja, povzdignilo do tiste stopinje in veljave, katero po vsej pravici zasluži. Smelo pa trdimo že danes, da je sadjarstvo v naši dolini eno prvih in najmenitnejših kmetijskih strok in povsem vredno, da se ga s celim srcem poprimemo. Ne oziraje se na to, koliko nam koristi doma, bodisi, da si naredimo dobro in okusno pijačo ali ga drugače porabimo, nam isto obeta tudi kaj lepe in znatne dohodke. Prepričani smo tudi, da si bodo po dovolj razvitem umnem sadjarstvu prebivalci gmočno toliko opomogli, da bodo lahko pošteno izhajali in da jim ne bode treba v tolikem številu, kakor sedaj, zapuščati domače kraje ter si iskati nove domovine v daljni Ameriki.

Galicija pri Žalcu. V predzadnji številki „Nar. Lista“ je opisal dopisnik nekoliko naše razmere. Tukaj sta v župnišču dve osebi, ki delate vedno šunder ne samo v farovžu, ampak tudi pri faranih. Jezi jih, ker je predpust minil, o sedmem zakramentu pa še ne vesta od drugod kot iz katekizma. Žalost! Izšli sta iz kmečkih koč, pa se nosita nobel, kot bi bili komtesi. Pa to naj bo, mi jih tako poznamo in se jima ne bomo odkrivali, pa tudi komandirati se ne damo od teh devojk, če smem reči. Nekdo je pisal nekam neko pismo in blatil farane. Bomo videli, kako mnenje bo o tem na kompetentnem mestu. Pisec teh pisem bo moral pa tudi nam odgovoriti, kaj ga je zmotilo, da se ni podpisal... a. Kdor resnico govori ta si upa pod svoje pisanje svoje pošteno ime dati. Kogar pa ni drugo ko laž, tisti se skriva pod „večina župljanov.“

Razumete? Gospoda župnika pa prosimo, naj pokažejo, da so gospodar v hiši, in naj naredijo v kratkem red in mir ter odstranijo iz hiše tiste stvari, ki razburjajo faro in kalijo mir in ljubezen, katero oni oznanjujejo. Mi Galičani Vas bodemo še bolj spoštovali in ljubili.

Ako pa tega ne storite, tedaj pa vemo, da sta Vam dve osebi več kot

cela župnija. Upamo, da boste upoštevali naše zahteve, pa smo si dobri.

Štajerske novice.

o Deželnozbornske volitve na Štajerskem razpisuje petkova uradna „Grazer Zeitung“. Razglas je z dne 28. febr. Zato bodo imeli v splošni kuriji vsi tisti volilno pravico, ki so 28. febr. že eno leto v enem in istem kraju prebivali in ki so 24. febr. že 24 let stari. Volilni dnevi (da ponovimo) so sledeči: **7. maja** splošna kurija (ožje volitve 14. maja); kmečke občine **17. maja** (ožje volitve 22. maja, event. 27. maja; pri 2 mandatih so namreč mogoče dvojne ožje volitve); **24. maja** trgi in mesta (ožje volitve 28. maja in 2. jun.). Veleposestvo in trg.-obrtni zbornici ne prideta za nas vpoštev.

o „Cenejših“ setvin ne bo delila štaj. namestnija in sicer zaradi tega, da se ne „razcepi“ akcija za pomoč po suši prizadetim posestnikom. Ni napačna ta „šala“, s katero je namestnija zakrila svojo blamažo. Gg. drž. poslanca dr. Korošec in dr. Benkovič sedaj lahko mirno spita nekaj časa.

o 260 tisoč kron držav. podpore za nakup sena in slame se je še letos na posredovanje štaj. državnozob. poslancev (omenili smo že posredovarje gg. Ježovnika in Robleka) naklonilo Štajerski. Prvega marca se je vršila v Gradcu konferenca o uporabi tega zneska. (Po poročilih soditi ni bil povabljen nobeden Slovenec!) Sklenilo se je izkaze županstev in okr. glavarstev tako upoštevati, da se bode dobilo od naprošenih množin sena eno četrtino, slame pa tri četrtine. To na znanje vsem, ki so interesirani.

b Na Jožefovo pridedi, kakor običajno, na svoj društveni praznik „Slovensko delavsko podporno društvo“ v Celju v „Skalni kleti“ veselico, na katero se že sedaj opozarja.

v Bralno društvo na Bregu je priredilo v nedeljo v prostorih g. Plojeve na Bregu prav dobro vspel roditeljski sestanek. V natlačeno polni sobi se je zbralo mnogo za vzgojo svojih otrok vnetih okoličanskih roditeljev. Prav obilo so bili zastopani Brežani. Opazili smo tudi za mladino zelo vnetega g. naučitelja Brinarja iz Gotovelj. Po pozdravnem nagovoru predsednika g. učitelja Voglarja, ki je med drugim omenil, da je izobrazba zelo potrebna vsakemu človeku in da bi se še večkrat in še v obilnejšem številu, posebno okoliški starši, sešli k takim koristnim sestankom, je govoril g. učitelj Krajnc iz Celja nad uro trajajoč govor v priprostih, ganljivih besedah. Njegove prepričevalne, z resničnimi izjavljenja vzetimi dogodki prepojene besede so segle marsikateri materi globoko v srce, kar so očito pokazale s solzami v očeh. Marsikdo si je včeraj izprašal vest in tudi trdno sklenil, se ravnati po pravih načelih vzgoje pri svojih ljubljenskih. Govorniku so bili navzočniki zelo hvaležni, kar mu je pričalo vsestransko čestitanje. Želeli in prosili bi, da bi nam okoliškim staršem g. učitelj Krajnc če večkrat povedal kaj za življenje koristnega. Po predavanju se je vprizorila burka: Prvi pri fotografu. Prav dobro sta pogodila svoje vloge gg. Terček in Žagar, kar so pričali smehljajoči in zadovoljni obrazi poslušalcev. Po igri se je razvnela prav pristrčna, živahna prosta zabava. Marljivim Brežanom kličemo: Le vrlo tako naprej.

o Slovenskega kleparja v Celju, g. Antona Jošta, kateri je odprl svojo delavnico na Dolgem polju št. 1., najtopleje priporočamo slov. občinstvu v Celju in okolici.

u Pri občinskih volitvah v Kojncih dne 8. in 9. tm., pri katerih so

Slovenci nastopili samo v 3. razredu, so zmagali s pomočjo najgriših sredstev Nemci. Goljufali se kar po notah. Slovenci so seveda vložili priziv.

u V Škalah pri Velenju so štrajkali rudarji. Ker so se jim plače zboljšale, je štrajk ponehal.

a Občinski odbor v Kokarjih je sklenil v seji 1. tm. poslati na ministerstvo pismo, v katerem se prebivalstvo občine odločno izreka zoper vojno s Srbijo.

u Priznanje za uspešno delovanje v šoli ter za svršno notranjo in zunanjo ureditev nove šole v Vučji vasi je izrazil okrajni šolski svet ljutomerski v seji dne 28. jan. t. l. tamšnjemu nadučitelju gdu. Fr. Cvetku in soprogi-učiteljici.

u Ponikva ob j. ž. V nedeljo, dne 14. tm. ob 1/2 9 uri zjutraj se vrši seja okraj. odb. narodne stranke za občino Ponikvo ip sicer v gostilni gđč. Anice Vrečko. — P. n. gospodje odborniki se uljudno vabite, da se seje polnoštevilno udeležite; na dnevnem redu so važna vprašanja. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Ivanjkovec. Tukajšnja podružnica c. kr. kmetijske družbe za Štajersko priredi v nedeljo dne 14. tm. z začetkom ob 1/2 3 uri v gostilni gospe Kralj tukaj poučno predavanje, na katerem boe razpravljaj gospod kletarski nadzornik Ivan Bele o različnem gnojenju goric, sadnih dreves, travnikov itd. v spomladi, o raznih škodljivcih sadnega drevja ter njih pokončevanju ter o rezi. K temu velevažnemu predavanju se vabijo ne le podružnični člani, ampak vsi, ki se za te velevažne predmete zanimajo.

u Glede poročila o Ogrizekovi smrti v Kostivnici dela neumne opazke „Slov. Gosp.“ Dotična notica je bila v „Nar. List“ djana iz „Narodnega dnevnika“ in je vsed premale pazljivosti ostal tudi konec, ki je bil umesten v dnevniku, ne pa v tedniku. Če pri Gospodarju nimajo drugega dela kakor baviti se s takimi otročarijami, potem naše pomilovanje. Z otroci pa se ne bomo kregali.

u Iz Polzele. Nekaj o naši fabriški gospodi... Z ozirom na to notico „N. L.“ z dne 14. prosinca t. l. nam pošilja znani Franc Killian sledeče:

„Ni res, da sem pri obravnavi o dogodkih z dne 20. kimavca po krivem prisegel. Res je temveč, da sem kot priča pri tej obravnavi čisto in golo resnico izpovedal. Nadalje ni res, da sem jo junaško pocedil nekam, kjer čakam boljših časov, ko me ne bo več sodnijska pozivnica iskala; marveč res je, da sem prej kakor potlej v Polzele kot uslužbenec tvrdke „William Prim.“ — Besedo ima naš dopisnik!

u Iz Središča. V „Konjerejcu“ z dne 1. marca t. l. so vabljeni konjerejci središkega okrožja na zborovanje, ki se vrši dne 14. marca t. l. v nemški gostilni g. Vennigerholz-a. Vabi slovenske konjerejce, izmed vseh je Nemeč le lastnik te gostilne, na to zborovanje gosp. I. Kočevar, načelnik konjerejskega društva za okrožje Središče. Zares, daleč smo prišli! Naši voditelji imajo jako čudne pojme o narodni zavednosti; v našem dobrem ljudstvu, ki kaj rado hodi po od teh gospodov označenem potu, bode ta res idealno razviti narodni čut našel glasen, čvrst odmev. Možno nam je v očigled vabilu posneti, da se želi od merodajne strani ali slab obisk, ali pa, da naj vržemo Slovenci vsa naša gesla v — blato, in da gazimo po njih „kar furt naprej.“

d Socijalni tečaj v Braslovčah že rodi lepe sadove. Pretečeno kvaterno nedeljo so isti klerikalni fantiči, ki so dva dni poslašali hujskanje mariborskih gospodov, celi čas med pozno in popoldansko službo božjo popivali

in razsajali v krčmi g. B. v Braslovčah. Ko so proti večeru šli domu, so na potu z noži napadli mirno njih mirno idočega mladeniča, ki ni njihovega mišljenja. Napadalcu so doma v Parizljah in Topovljah, njihovi očetje so kolovodje ondodnih klerikalcev. — Dr. Korošca, ki bi rad upeljal šege dunajskih svojih nemških klerikalnih bratov tudi na Štajersko, naše iskrene častitke na lepem uspehu „krščanskega izobraževanja“, „Straža“ pa naj napiše o tem uvodni članek.

d Umrl je v Ljubljani vpokojeni svetnik višj. dež. sodišča v Gradcu Lovrenc Ulčar, 73 let star. Služboval je nazadnje pri okrožnem sodišču v Celju.

b Občina Slatina se bode odslej po dovoljenju ministerstva za notranje zadeve imenovala „Kopališče Rogaska slatina“.

d Iz Maribora. Resnici na ljubo je treba konstatirati, da ni res, da bi g. dr. Vlad. Sernec na shodu Narodne stranke v Rušah dne 7. marca 1909 izjavil, da kompromisa za deželnozb. volitve ne bo in da bo Nar. stranka v vseh okrajih postavila svoje kandidate, temveč je res, da gosp. dr. Sernec o kompromisnih pogajanjih sploh ničesar omenil ni, dotaknil se je le mimogrede deželnozborskih volitev in omenil, da bo treba volilcem v kratkem zopet stopiti na volišče. Tozadevno poročilo „Straže“ je tedaj popolnoma neresnično.

v Na shodu v Št. Janžu pri Sp. Dravogradu je v debato posegel tudi g. Ivan Verdnik, veleposestnik in župan v Otiškem vrhu. Dokazal je stvarno s kmetijskega stališča, da je vladna podloga o soc. zavarovanju v tej obliki nesprejemljiva. Drastično in v živih barvah je nadalje slikal, kako se da 13.000 Slovencev v slovenjgraškem okraju od 1000 Nemcev sramotno komandirati ter je v priprostitih a navdušenih besedah pozival navzoče k najodločnejšemu boju za pravice slov. jezika. — V resoluciji se je izreklo zupanje poslancu g. Vinku Ježovniku, ter se je postavila odločna zahteva, naj se vrše volitve v dež. zbor mirno in sporazumno.

v Pletarsko šolo pri Sv. Barbari v Halozah je c. kr. ministerstvo za javna dela preosnovalo v „Državno učno delavnico za košarstvo“. To je važna pridobitev. Med tem, ko je imel prvi zavod začasen značaj, je državna učna delavnica nekaj stalnega. Prej je trebalo učencu učiti se 3 leta, sedaj pa bode ta zadostovali 2 leti. Učenci se še vedno sprejemajo, a le toliko časa, dokler ne bode zavod prenapolnjen. Hrana in stanovanje za iste se dobi po cenah v privatnih hišah. — Pred vsem še manjka najvažnejšega pletiva — vrbja. Kdor si želi napraviti vrbov nasad, ki se boljše obrestuje kakor vsaka druga kultura, dobi 1000 potikačev za 3 K. Potrebna navodila za sajenje daje vodja tuk. državne učne delavnice. — U preteklem letu je bilo 18.000 K prometa. Naročil pa dohaja toliko, da jih komaj zmagujemo.

a Še celjske demonstracije pred sodnijo. 8. t. m. so se vršile prizivne obravnave proti nekaterim nemškim razgrajacem z dne 20. sept. l. l. Obsojeni so: Albin Bellag iz Poljčan na 4 dni zapora, Gaischegg iz Celja (neka priča je rekla o njem, da izgleda „wie ein wildes Tier“), na 3 dni zapora, Rud. Jenscheng (sama pristno-tevtonska imena), ki je pri krojaču Hočevarju razbil svetilko, na 24 ur zapora in vsi seveda tudi na dovrnitev vseh stroškov.

b „Št. lji v nevarnosti!“ tako kliče sedaj tudi mariborska „Straža“, toda bojimo se, da je to zvonjenje že po toči, ker so Nemci nemoteno pripravili vse, da se polaste pri bodočih volitvah cele občine. Vkljub tej nevarnosti pa mariborska lista pridno tirata naprej razdirajoči posel. Niti „Straža“ niti „Sl. Gosp.“ še nista zahtevala, naj se oživi „Naša straža“, ki bi bila edina pokli-

cana paralizovati pogubno delo „Sudmarke“. Tudi o nasvetu, naj se organizacija „za obmejne Slovence“ preosnuje v take namene, nočejo gospodje v Mariboru ničesar blišati. Samo tnanje nas ne bo rešilo.

o V Sp. Gašteraju pri Sv. Lenartu so zmagali pri obč. volitvah nemškutarji. — Kriva je seveda Narodna stranka, to pa zaradi tega, ker baje je eden volilec 1. razr. ni prišel na volišče. Pa je baje km. zveza v Slov. gor. vsegamogočna in ne pozna tam nikdo Nar. str. — razun če se je treba z njo pri porazih izgovarjati.

b Izsilba. Pred mariborskim okrožnim sodiščem sta se imeli pretečeno sredo zagovarjati Kat. Plavčak, rojena na Ptujski gori in Ivana Gaiser, rojena na Slatini pri Bogatcu, radi hudodelstva izsilbe. Marija Flakuš je služila pri posestniku Fr. Oniču v Hočah in ker je bil z njo zelo zadovoljen, ji je vknjižil za slučaj svoje smrti na svoje posestvo 12.000 K dedščine. To je Flakuš zapeljalo, da si je želela smrti Oniča. Plavčak ji je obljubila od nekega Hrvata čar za smrt in ji je res dala tudi neko steklenico z brezbarvno tekočino, katere pa Flakuš vendar ni porabila. Plavčak je nato pripovedovala Flakuševi, da je stvar prišla na dan in da je Hrvat zato v Celju zaprt. Tudi ona sama je bojda dobila en teden zapora, Flakušev pa ni izdala, temveč je imenovala neko drugo osebo, ki je dobila 4 mesece ječe. Z vednim pretenjem, da bode celo stvar ovadila, je izsilila iz lahkoverne Flakuš nad 2000 kron, pri čemur ji je tudi pomagala Ivana Gaiser, ki je dobila od vsega plena kakih 200 K. V zadnjem pismu je zopet zahtevala 540 K. To pismo pa je prišlo v roke Oniču, ki je premeteni tici ovadil. Med obema zatoženkami pride med obravnavo večkrat do hudih nastopov, ker druga drugo dolžita. Sodišče ju obsodi radi hudodelstva izsilbe; Plavčak, ki je že 10krat predkaznovana, na 15 mesecev, Gaiser, ki je bila šele enkrat kaznovana, na 3 mesece ječe.

b Kam gre denar za „obmejne Slovence?“ To tajnost je po neprevidnosti izdal „Slov. Gospodar“, ki piše: „Gotovo Vam je znano, da je Vaša dolžnost, pisati pisma na papir „Biti slovenske krvi — bodi Slovencu v ponos“ izdala Cirilova tiskarna v Mariboru v korist „Slov. krščanski socijalni zvezi“. Ker se je dosedaj razglašalo, da je izkupilo tega papirja v korist „obmejnim Slovincem“, vemo sedaj, da so obmejni Slovenci — „Krščansko socijalna zveza“.

v Vinski sejem priredi kmet. podružnica v Ravnem nad Krškimi 30. tm. — Vinski sejem v Sv. Križu pri Kostanjevici se je zaradi skrajno neugodnega vremena ponesrečil, ker ni prišlo kupcev.

o Ukradli so neznan ljudje minulo nedeljo viničarju Križanu v Radincih meso dveh svinj, ves špeh in 200 K prihranjenega denarja. Zakonska sta bila v gostilni in sta pustila doma le malo hčerko.

o Umrl je v Gradcu bivši gimnazijski ravnatelj v Ptujju I. Tschaneč.

o V Makolah so obdržali nemškutarji pri obč. volitvah 1. razred. Prepustila jim ga je, kakor poroča „Straža“, „katol. slov.“ stranka brez boja.

b Rjavormen sneg je padel te dni po nekaterih krajih na Zgornjem in Srednjem Štajerskem. Nastalo je to vsled tega, ker je veter nosil s seboj prah take barve.

o Iz Vidma ob Savi. Dočim se je na našem Vidmu zadnji čas v narodnem oziru že marsikaj na bolje obrnilo, se le še nahajajo v naši sredi neustrašeni branitelji in zaščitniki nemštva. Ne oziraje se na Kužnika in njegove pristaše, moramo omeniti gospo poštarico R. Novak, kajti dovolj dolgo smo molčali. Ta gospa hoče menda s svojim samonemškim napisom izzivati in kazati svojo udanost mamic Germaniji. Pozabljivi smo. Kaj se hoče? Se pač lahko pozabi, če je človek rojen sredi širne slovenske zemlje in koliko lažje se pa pozabi, če znajo roditelji pač nemški jesti in piti, govoriti pa menda le za silo ali celo

nič. Pa kaj to Vam mar, gospa poštarica, kaj ne? Dovolj, da mi in vsi dični sinko rešujeta nemško deat v osrčju Slovenije, na Vidmu ob Savi. Toliko za danes.

o Za župana v Pavlovcih pri Ormožu je bil minulo nedeljo na mesto umrlega g. Hanzeliča izvoljen gosp. I. Keček, pos. v Pavlovcih.

o Ponesrečil se je orožniški postajevođa Koller v Radincih. Padel je na potu na puško in si poškodovat dvoje reber.

o Iz Dramelj. Nedavno ustanovljena podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je priredila 21. svečana veselico z dvema gledališkima predstavama, pri katerih so nastopili sami novinci. Vršili so svoje vloge vsi brez izjeme nepričakovano dobro. Naj jim bo še na tem mestu izrečeno vse priznanje. Upamo, da se ne bodo ozirali pri sameravani prireditvi na trud in ovire, ki so jih imeli pri prvi — ampak da se bodo s še večjo vneto oprijeli dela, da bodo privedli podružnico do prave stopinje delavnosti. Pohvala naj bo izrečena tudi občinstvu, katerega se je zbralo lepo število.

v Odklonjena kandidatura. Gg. župnik Cizej in velenjski župan Skasa sta ponudila v imenu kmečke zveze kandidature v slovenjgraškem volilnem okraju graščaku Adamoviču v Velenju. Ta je pa kandidature odklonil.

b Iz Središča. Družba za konjerejo na Štajerskem in sicer okrožje Središče, zboruje prihodnjo nedeljo, to je dne 14. t. m. ob 2. uri popoldne v že znani gostilni v Središču. Zanimiv dnevni red, posebno predavanje potovalnega učitelja g. Jelovskega, je vabljivo in se pričakujejo tudi neudje k udeležbi tega zborovanja.

b Št. Peter pod Sv. Gorami. V noči od 4. na 5. t. m. so vlomili tatovi v romarsko cerkev Matere Božje na Sv. Gorah. Močna vhodna vrata so razbili ter iskali svoj plen v nabiralnikih. Našli niso ničesar ter so jo morali odkuriti. Žendarmerija pozvečuje po roparjih, vendar jim dozdej še niso mogli priti na sled. Govori se, da morajo ti tatovi biti v zvezi s tatinsko tolpo, ki se klati po Pišecah in Bizeljskem.

v Utonil je v Dravi bl. Slemena nad Mariborom 30 letni delavec A. Šotarič iz ptujskega okraja. Peljal se je sam z brodarjevimi čolnom čez reko, a se je čoln prevrnil in je Šotarič utnil. Mrliča še niso našli.

b Iz justične službe. Imenovalo je višje deželno sodišče v Gradcu za avskultante gg. pravne praktikante dr. A. Stuhca v Gradcu, dr. Vl. Derča, Iv. Kralja, Ernesta Chama in J. Konda v Ljubljani, Alojza Nendla v Celju in Aleks. Poznika v Novem mestu.

v Volitve v celjski občinski odbor se vršijo dne 16., 7. in 18. marca.

v Prostovoljna požarna bramba Trg Št. Jur je dobila i privatnega premoženja Nj. Veličansta 120 kron podpore.

v Posledica pretep. V Golobovi gostilni v Sp. Dupleku se se stegli 21. febr. fantje. Pri tem j kmečki fant Zavernik iz Žiteče va vinič. fanta Zorka iz Zimice tako esrečno udaril s polenom, da je 28. for. umrl.

v Na gostlji g. J. Gorišča iz Središča z gđč. Miciko Klaričevo iz Jastrebec se je nabralo i Ciril-Metodovo dražbo 6 K.

v V Narapljah e dobil gostilniško koncesijo tamkajji trgovec gosp. Jakob Planinc.

a Iz Pišec. Vsi prihajali, njega ni blo. — Koga? r. Benkoviča. — Kam? V Pišece. — Naši zvezarji so vsi iz sebe, ker se s shod ponesrečil. Mislili so da bodov novi šoli dobili prostor, ali up je spljal po vodi. Dovolj

žalostno je, da ne vejo postave, da se v šoli ne smejo politični shodi prirejati, ampak le poučni in gospodarski. A njihov namen je bil za hujškarijo. Seve, „prokleti liberalci“ so krivi. Torej vidijo da imajo leti tudi nekaj moči. Preklinjanje „pobožnih“ zvezarjev pa jih ne dosega. Tistemu gospodu, ki nima drugega dela, da ljudi v prodajalni hujška svetujemo, da naj miruje, ter našo stranko in našo posojilnico v miru pusti, drugače bomo temeljito obračunali z njim. Sploh pa naj triperesna debela pišček detelja le miruje v lastni koristi; kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce. Dalje se že drugič pomenimo. — Na Bojsnem so imeli občinske volitve, pri katerih so izmed 12 odbornikov 4 naprednjaki in 1 soc. demokrat. Tam ni vse čisto. V Pišecah bojo letos tudi občinske volitve.

v Hans pl. Woschnagg je po poročilu graškega soc. lista imenoval obrtnike parazite na kapitalizmu. V kratkem bo pa lovil glasove teh „parazitov“.

v Iz Žetel pri Rogatecu. Pončni tečaj, ki ga je takaj priredila „Zveza narodnih društev“, je izborno uspel. V ljub. delavniku se je zbralo jako mnogo poslušalcev in poslušalk, ki so pazno sledili izvajanjem govornikov. — Tudi igralci in igralke, pevci in godci so častno rešili svojo nalogo, da smo se kar čudili napsedku, ki so ga dosegli v tako kratkem času. — Obširno poročilo priobčimo prihodnjic.

Nemci za „Schulverein“. V majhni gerski vasi Wald pri Ljubnem na Zgor. Štajerskem se je ustanovila podružnica nemškega „Schulvereina“. V odbor sta izvoljena katoliški in protestantski župnik.

Deželni šolski svet je imenoval za nadučitelja v Kozjem nadučitelja v Blanci g. Ivana Krajnika; za nadučitelja v Zg. Ponikvi učitelja v Šoštanjju g. Ant. Nerata, za defn. učiteljico pri Sv. Lovrencu v Sl. goricah prev. učiteljico istotam gđ. Fr. Bratanič, istotako v Št. Vidu gđ. Anico Bezjak. Začasno upokojena je učiteljica pri Sv. Tomažu Klementina Alt.

Zaprli so v Slovenjgradu osem fantov, ki so se nameravali izseliti v Ameriko, a še niso bili pri naboru. Imeli so s seboj tudi dvoje deklet. Orožništvo jih je zalotilo v hipu, ko so se sestali z agentom za potovanje.

Šoštanski Stepschnegg se že zanaša na Hohenburgerjevo moč in vpliv. Poprej je dobivala občina Sv. Andraž pri Velenju redno slovenske dopise od sodnije; sedaj je dobila nankrat nemškega, in ker ga ravnaoč se po sklepu obč. sveta ni rešila, ji je ukazalo okrajno glavarstvo v Slovenjgradu, da mora to storiti. Proti temu ukazu okrajnega glavarstva se je vležil priziv.

V Oplotnici se vrše občinske volitve 15. in 16. marca. 15. marca voli 3. razred, 16. pa 2. in 1. razred.

Občinske volitve v Konjicah. Združeni Slovenci so dobili pri občinskih volitvah dne 8. t. m. v 3. razredu 32 glasov, Nemci pa 152.

Častne občane fabricira sedanja nemška večina pri Sv. Lenartu v Slov. goricah kar na debelo: 4. marca so bili pri seji obč. odbora imenovani za častne občane gg. dr. Baum, podpredsednik nemškega „Schulvereina“, dr. Delpin iz Ormoža, neki Vermout iz Maribora in neizogibni Wastian. To je nekako maščevanje za žalostni polom pri nameravani javni nemški ljudski šoli!

Velika skala se je zvalila na cesto iz Melja v Št. Peter z znanega pečevja pri Dravi. Dobro, da ni bilo nobene nesreče! Potrebno bi bilo, da bi se nevarnejše skale razstrelile.

Za častnega občana je imenovalo 15 občin v mariborskem okraju okr. glavarja Marija grofa Attemsa. Te dni se mu je slovesno izročila diploma.

o Občinske volitve v trgu Št. Jur ob J. ž. se vrše dne 16. marca. Naprednjaki, pozor!

o Braslovška požarna bramba ni po volji patru Korošcu. V svojem govoru na „krščansko“ socialnem tečaju (na katerem pa se je oznanjevalo vse drugo, samo nič krščanstva ne) se je izrazil, da morajo posebno požarne brambe klerikalci vzeti in jih „liberalcem“ iztrgati iz rok. Kolikor je nam znano, so bile požarne brambe doslej nestranskarstva društva, ki so vselej pomagala bližnjemu v sili. Korošec bi jih sedaj rad prelevil v farovške garde! To je vam braslovškim gasilcem, ki ste neštётokrat stavili svoje življenje pri požarih klerikalnih poslopij v nevarnost, od duhovnikov zahvala! Naj vas sicer ne boli, ako se v vas zaletava kakšen — Korošec; saj ga poznamo vsi! Ali za to hujškarijo k zahrbtnemu napadu ste mu lahko po svoji hvaležni. Bodi vobče Korošcu povedano, da ako pride še enkrat v Braslovče miru kalit, utegne Braslovčanom kri zavreti in se mu bo tako zgodilo kakor ranjkemu kandidatu Povaleju!

Javno vprašanje ptujskemu glavarju Weissu priobčuje „Sloga“. Vprašuje ga, kako je izvedel „Štajerc“ za volitve v okr. zastop. predne so bili prizivi rešeni in strankam dostavljeni? Vprašuje ga, ali so ležali rešeni prizivi pri okr. glavarstvu že od jeseni sem? Ali v Ptujju še vedno vlada „bratovščina“ in vinska zlahta?

Zaprli so v Mariboru uslužbenca J. z. Jožefa Žagovca in njegovo ženo iz Rač, ker sta na sumu, da sta ponarejala 50 kronske bankovce.

V Zimici nize Maribora je umrl 22letni Franc Zorko vsled okrvavljenja možgan, povzročenega po pretepu, ki ga je imel v Sp. Dupleku v neki krčmi. Vzrok je bilo le žganje, kar je že navadna posledica žalostnih dogodkov. — Da bi le vsi pametni mladeniči opustili to smrdljivo žganje, ker imamo letos toliko izbornega vina, a tolkle še pa petkrat več. — Vinó ima tukaj ceno 40, tolkla pa 10 vin., vrh tega pa še izborno blago! — Kupci, pridite!

Nesreča. V Jelovcu pri Narapljah je predzadnji teden podiral posestnik Eberl v gozdu drevje. Ko je menilo neko drevo pasti, je bežala njegova 18letna hčer v kraj, a se je spodtaknila ter padla in drevo je padlo na njo ter jo ubilo. Pred 14 dnevi se je ena hčer Eberlova omožila, drugo mu je pa zdaj ubilo.

Nesreča. Dne 2. t. m. ob 1/4. uro zjutraj sta kidala delavca Pavel Mesarek in Fr. Gajnik sneg na progi tovrnega kolodvoza v Diemlachu, postaje Bruck ob Muri. med tem, ko je stroj premikoval tovrne vozove. Ko se je približal premikalni stroj tiru, kjer sta delala prej omenjena prekmurska Slovenca, umaknil se je Mesarek na levi, Gajnik pa na desni tir. V tem trenutku se je približal poštni vlak od Dunaja; temu se je hotel Mesarek zopet umakniti, a je prišel pod stroj premikalnega vlaka, kateri mu je odrezal obe nogi in desno roko. Mesarek je v sredo umrl.

Samomor. Dne 3. t. m. se je obesil v svoji delavnici v Kapfenbergu krojač Peter Kostek, rodóm Poljak iz okraja Javorov. Nesrečnež si je vzel življenje radi bede; zapustil je ženo in dvoje otrok v revščini.

Novice iz drugih slov. krajev.

Prepoved obiska „Narodnega doma“ v Ljubljani vojaštvu in častnikom. O tej stvari smo svoj čas kratko poročali. Nemški časopisi so

takoj pograbili stvar in jo slikali tako, kakor da je bil povod tej prepovedi ples „Nar. Del. Org.“, na katerem da se je vpilo „živela Srbija“. Niti policijski organi niti udeleženci plesa o tem nič ne vedo. Pač pa se je sedaj prišlo na sled, da je prišel na ta ples neki frajtar od domobrancev Hlebš, strasten soc. demokrat in nasprotnik N. D. O., kot vohun in agent provocateur. Ta je vojaško oblast nalagal, da se je klicalo „živela Srbija“, in prva, ki je itak take prilike komaj čakala, je takoj izdala dotično prepoved. Vse to pa iz jeze, ker se je na slovenske prireditve sicer vabilo častnike vseh polkov, ne pa tudi polka 27.

Odložil je mandat obč. svetovalec podžupan Ljubljane dr. Karl vitez Bleiweis. Bil je 34 let član obč. sveta, še takrat, ko je bil po večini v nemških rokah.

V seji občinskega sveta v Ljubljani dne 6. t. m. je bil izvoljen za podžupana namesto odstopivšega dr. Bleiweisa dr. Ivan Tavčar s 25 od 26 oddanih glasov. — Sklene se tudi napraviti na Gradu restavracijo.

Pisatelj Ivan Cankar se v kratkem naseli stalno v Ljubljani, kjer vstopi v soc. demokratično službo.

V Ljubljani so se mudili v nedeljo srbski politiki Marinković, Joksimović in Kaclerović.

Imenovanje. Dež. sodni svetnik Anton Levec v Novem mestu je imenovan svetovalcem deželnega nadsodišča v Gradcu.

V Kostanjevici je za župana znova izvoljen g. Lavoslav Bučar.

Trdovraten samomorilski kandidat je Alojz Železnik iz Kranjskegore, pristojen v Radovljico; bil je pomožni uradnik pri okr. glavarstvu v Radovljici, kjer je bil pred kratkim odpuščen. Kmalu na to se je vlegel na prigo, da bi ga vlak povozil, a se je preprečilo; pozneje si je prerezal žile, a vse ga je tudi rešilo; drugi dan na to se je obesil, a tudi tokrat se ga je pravočasno našlo in spravilo zopet k življenju.

Velika nesreča v Gaštevski dolini. Blizu postaje Böckstein v zgornji Gaštevski dolini je v nedeljo snežni plaz vtrgal s seboj dve delavski koči, v katerih je baš zajutrkovalo 39 delavcev, zaposlenih pri zgradnji predora. Izkopali so do večeraj 15 mrtvih in 12 živih. Ostale se še išče. — Železniški minister Wrba je podaril 2000 kron za žrtve katastrofe.

Družbe sv. Cirila in Metoda so se spomnili meseca februarja z darovi denarni zavodi: posojilnica v Mariboru, Ribnici, Braslovcah, Velenju, Vojniku, Litiji, Žuženberku, Trbovljah in na Vrhniki, kreditno društvo v Kranju in Južnoštajerska hranilnica v Celju. Veseleč se ugodnega vsepevanja denarnih zavodov, zahvaljujemo se jim, da se spominjajo, sestavljajoč bilanco in deleč skrbno pridobljeni letni prebitke, poleg oskrbe lastnega rezevnega zaklada, posebno naše prekorsne družbe sv. Cirila in Metoda in se nadejamo, da se združijo vsi slovenski denarni zavodi v ljubezni do našega naroda in da objavimo v letnih družbinih izkazih med podpornimi člani družbe sv. Cirila in Metoda vse slovenske hranilnice in posojilnice.

Dopolnilne volitve v ljubljanski občinski svet se vrše 19. apr. za III., apr. m. za II. in 23. apr. za I. razred.

Zvišanje kazni. 14letni Josip Kadunc je vrgel 20. sept. kakor lešnik debel kamenček v smeri proti neki vojaški patrolji. Prvo sodišče ga je obsodilo na 14 dni zapor. Drž. pravdnik pa je prijavil vzklic in najvišje in kassacijsko sodišče je obsodilo Kadunca v enomesečni zapor. — Taka „sapica“ pihlja pod Hohenburgerjem proti Slovencem. Kdaj neki se bodo nemškim tolovajem in tatovom v Ptujju, Celju in Mariboru zvišale kazni?

V Novem mestu je umrla v soboto mati stolnega prošta, gospa Elizabeta Elbert, stara 82 let.

Volitve v Idrijski obč. odbor se vrše koncem tega meseca.

„Bedeči Prapor“, glavno glasilo jugoslov. soc. demokracije, začne s 1. aprilom izhajati trikrat v tednu.

Vipavsko-Idrijski kmetijski volilni okraj. Ker se je klerikalni kandidat R. Ferjančič odpovedal kandidaturi, so postavili klerikalci kandidatom Bogomira Parhavača, gostilničarja v Vipavi.

Slovenci v Trstu so sklenili, da se udeležijo volitev za mestni svet tržaški ne samo v okolici, ampak tudi v mestu. Volilna reforma — pravi „Edinost“, — po kateri se bo topot prvičkrat volilo, daje tudi nam mestnim Slovencem priliko, da se udeležimo volitev za mestni svet na časten in vspesen način. Ni sicer upati, da že letos kateri mestni mandat pribore Slovenci, vendar pa bodo pokazali, osobito v slučaju ožjih volitev, da so odločujoči činitelj v mestu.

Zaradi poverbe in krivde pride pre celovško sodišče 12. tm. bivši bankir Winkler.

Madžarska banka se je osnovala 1. tm. v Opatiji.

Zveza narodnih društev na Goriškem ima 9. maja občni zbor.

V Štandrežu pri Gorici je 24. letni delavec Anton Nanut, član „katoliškega izobraževalnega društva“, streljal na 20-letno Marijo Pavličovo, ki ga ni marala, in po tem še na se. Dekle je mrtvo, on bo menda okrevat.

Za gojitev zelenjave na Goriškem je vlada dovolila 40.000 kron. Napravili bodo velike vrtove v goriški in furlanski ravnini.

Pred tržaške porotnike pride sredi tega meseca znani morilec Julij pl. Föderpörg, ki je na zverinski način v Rojanu umoril svojo ljubimko Fabris, pevko iz nekega šantana. Razprava bo trajala več dni in bo jako zanimiva.

Izgnan je laški župan sicer hrvatske občine Tinjan pri Pazinu, ko je prišel pregledovalec računov od deželnega odbora.

Tržaško namestništvo in samoslovenski krajevni napisi. Tolminsko okrajno glavarstvo je sporočilo vsem podrejenim občinam, da je tržaško namestništvo v sporazumu z goriškim deželnim odborom razveljavilo sklep glede samoslovenskih krajevnih napisov, da naj torej ostane vse pri starem in se je ravnati po § 9. zakona o ljudskem štetju, da ima c. kr. dež. vlada določiti, v katerih dež. jeziki naj bo besedilo na tablah. Deželna jezika sta na Goriškem slovenski in laški, napisi so pa v slov. delu dežele slovenski in nemški, v laškem samo laški. Lepe razmere! In vse to se je zgodilo, kakor pravi glavarstvo, v sporazumu z goriškim deželnim odborom v katerem sedita tudi slovenska klerikalca.

V deželno službo kot deželni mlekarski in živinorejski nadzornik za Kranjsko je sprejet g. Jak. Legvart. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo, da se plačuje od države.

Otroka je pustila v sobi sama neka Mikaličeva v Trstu, ko je šla na trg. Otrok je našel vžigalice, zažgal nek papir, pri tem se mu je vnela obleka in otrok je zgorel.

Razne novosti.

Oderuhi. V Dervišu v Dalmaciji so zaprli tri veleposestnike, ki so grozno odirali ljudstvo.

Za ponesrečence pri potresu v Siciliji se je nabralo doslej 13.464 tisoč 594 lir.

Komisija ruske dume je z večino glasov sklenila, da se odpravi smrtna kazen.

Zveza narodnih društev.

Šmarsko-rogaško učit. društvo ima svoj letni občni zbor 19. t. m. ob 1 uri popoldne v Šmarju s sledečim vzporedom:

1. Zapisnik in dopisi. 2. „Socijalizem in šola“ — govori g. Kitek, žel. uradnik. 3. Letno poročilo tajnikovo. 4. Letno poročilo blagajnikovo. 5. Volitve. 6. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

v Središče. Bralno društvo „Edinost“, uprizoni dne 14. sušca v šolskih prostorih v Središču, narodno igro v štirih dejanjih, „Divji lovec“. Začetek ob pol 7. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži, 80 v. stojišče, 40 v. Ker je čisti dobiček namenjen ubogi šolski mladini, se preplačila hvaležno sprejemajo. K mnogobrojni udeležbi se vljudno vabi.

Loterijske številke.

Gradec 6. marca 1909 75, 39, 29, 8, 15.
Dunaj " " " 25, 66, 73, 54, 46.

Javna zahvala.

Moja žena je bila nevarno bolana in je po spretni in požrtvovalni zdravniški pomoči gospoda dr. Vit Červinka, okr. zdravnika v Braslovčah popolnoma ozdravela. Prijetna dolžnost mi je, imenovanemu gospodu javno izrekati najtoplejšo zahvalo.

Janez Bizjak

• posestnik v Letušu.

Preklič.

Žaljive besede, ki sem jih dne 23. februarja 1909 v Goričnikovi gostilni v Rečici ob Paki nasproti gosp. nadučitelju Val. Weber-ju nepremišljeno izgovoril, s tem javno preklicujem ter jih obžalujem.

Šmartno ob Paki, dne 4. marca 1909.

Jos. Krajnc

učitelj.

Pristni kranjski lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode.

Steklarski klij

(kij) priznana in strokovno preizkušena najboljši.

Karbolinej

prve vrste.

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Gostilničarji pozor!

Pristna haloška vina 1908, izvrstne kakovosti od 82—40 vinarjev franko postaje Ptuj ali Rogatec pri **Maks Berligu**, trgovcu, Žetale pri Rogatecu. — Vzorci na zahtevanje! 83 10-5

Učenci in pomočniki

vseh obrtnih strok poizvejo za najboljše mojstre, ako se obrnejo do skupne obrtne zadruge v Šoštanj. To poslovanje je čisto brezplačno.

Oglašajte se obilno.

Priporočamo našim rodbinam **Kolinsko cikorijo.**

Grablje

dobro izdelane, lesene, razpošilja vsako množino (samo trgovcem) 100 komadov za 50 kron franko, postaja Ptuj ali Rogatec **Maks Berlig**, Žetale pri Rogatecu. 82 10-7

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivoga, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h; polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velebelega, snežobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K; 7 K; belega, snega 10 K; najfinjši prni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen s novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nasaj ali ramenjati franko. Za nengajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Šumava, Češko. 8 25-2

Učenec

iz poštene hiše, s primerno šolsko izobrazbo, posebno v pisavi in računanju, sprejme se takoj v trgovini mešanega blaga Franc Vrabl, Sv. Bolfenk pri Središču.

5000 kron zaslužka

plačam vsakomur, ki mi dokaže, da moja čudežna zbirka

300 komadov za samo gl. 250

ni priložnosti kup in sicer: 1 pristna švicarska patent žepna ura, sistem Roskopf, natančno idoča in točno regul. z pisмено 3 letno tovarnsko garancijo. 1 ameriška zlata-double veržica, 2 amer. zlata-double prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlač. garnitura manšetni, ovratniški in prsni gumbi), 1 amerik. žepni nožič 5 delni. 1 eleg. svilnata kravata, barva po želji, najnovjša fazona, 1 krasna kravata igla z simili-brilantom, 1 divna damska broža, zadnja novost, 1 koristna potovalna toaletna garnitura, 1 eleg. pristni potemone iz usnja, 1 par amerik. boutonov z imit. dragulji, 1 at. angl. vremenski barometer, 1 salonski album z 36 umetniškimi in najlepšimi razglednicami sveta, 1 krasni ovratni ali lasni kolir iz pristnih orientalskih biserov, 6 indijskih prerokovalnih hudičkov zabava vsako družbo in še 250 komadov raznih predmetov, ki so v vsaki hiši koristni in nenadomestni, so grat's. Vse skupaj z eleg. sist. roskopf-patent žepno uro, ki je sama vredna dvakrat toliko, stane sama gl. 250. — Dobi se proti povzetju ali proti vnaprej plačilu (tudi v znakmah) pri **S. Urbachu**, svetovna razpošiljalnica, Krakov 16.

NB. Pri naročilih 2 paketov se priloži gratis 1 prima angl. britva ali 6 finih lanenih robcev. Za neodgovarjajoče se vrne denar brez odloga, torej vsak riziko izključen.

Kdor hoče dobre travnike

in lepo živino imeti, ne pozabi gnojiti razun s Tomazevo žlijndro tudi s

kajnitom ali še bolje s 40% kalijevo soljo.

Prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah trgovina z železnino in poljedelskimi stroji „MERKUR“, P. Majdič, Celje.

Naznanilo in priporočilo!

Usojam si vljudno naznaniti, da sem se kot domačin naselil v Celju kot stavbeni in galanterijski klepar.

Svojo delavnico imam v hiši št. I. Dolgopolje (Langenfeld). — Vsa v mojo stroko spadajoča dela bodem izvrševal točno in solidno ter po najnižjih cenah. — Sprejemam tudi vsa popravila. Priporočam se za naklonjenost in prav obila naročila ter obljubljam, da se bodem vedno vestno trudil zadostiti vsem na me stavljenim zahtevam.

Z odličnim spoštovanjem vdani

Anton Jošt, kleparski mojster.

Anton Arčan

stavitelj mlinov in žag v Št. Jurju ob j. ž. se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih mlinov in žag najboljšega sistema — tudi za male vode. — Delo izdelujem solidno in po ceni. Na zahtevanje so spričevala na razpolago.

9 25-2